SINIMUSTA

SINIS VELJENI, KUN
MINÄ KUOLEN,
MINÄ HEILUTAN
TAPPARAA....!"

„Myrskyä, myrskyä, soittakaa kellot!
Soittakaa hereille maantiet ja pellot!
Soittakaa hereille nukkuva kansa!"

N:o 1 Tammikuun 12 p:nä 1935

V.K-ma.

SISÄLTÖ:

sivu

Sydäntä Herra kysyy, kirj. *Urho Muroma* 3
SM:n päällikön tervehdys sinimustille 4
Joulutervehdyksellä sankarihaudalla 5
Sinimustille, *kirj. Rintamamies* 5
Taistelu, joka ei toiseksi muutu, *kirj. Erkki Ervast* 6
Ala-arvoistako? *kirj. P. L—i* 7
»Olen kuin huumautunut vapaudesta!» *Mustapusero rouva Sirkiä haastattelemassa* 8
Karjalan hätä ja me, *kirj. Anna-Liisa Heikinheimo* 10
Taisteluun, taisteluun! 11
Nuijan iskuja, *kirj. Ilkka* 11
SM:n vuosikokous 6. 12. 1934 12

Taisteluhaaste, *kirj. Heikki Asunta* 13
Heimosoturin päiväkirjasta, *kirj. Viljo Lius* 14
Ratsumestari Hartikka, *kirj. Martti Santavuori* 15
Astu askel lähemmäksi vihollistasi, *kirj. Jere* 17
Yöllistä kahakoimista, *kirj. Paavo Susitaival* 18
Jääkärin juttuja, *kirj. Lassi* 19
Uusi sukukunta, *kirj. Baldur von Schirach* 19

Järjestötoiminta 20

Nousevan Suomen

valtalehdeksi on sanottu

Sinimustaa

Joko olet sen tilannut?

Jokaisessa numerossa on järjestön **johtohenkilöiden** *kirjoituksia. — Ratsumestari* **Martti Santavuoren** *uusi historiallinen jännitysromaani alkaa tässä numerossa. — Sotamuistelmia kirjoittavat m. m. everstit* **Somersalo** *ja* **Susitaival.** *— Runoja* **Heikki Asunta, Vilho Viita y. m.** *— Lehti ilmestyy joka toinen perjantai.*

Vuosikerta Smk 25:-

Runsas sisältö ja sittenkin niin halpa!

Myöhästyneetkin tilaajat saavat vielä kaikki numerot. Täytä jo tänään lehden lopussa oleva tilauslomake!

SINIMUSTA

SINIMUSTA-JÄRJESTÖN LEHTI

Numero 1 — 12. 1. 1935

TOIMITUSNEUVOSTO: ELIAS SIMOJOKI / REINO ALA-KULJU
VILHO HELANEN / SAKARI VAPAASALO

TOIMITUS JA KONTTORI: ALLAN VIRKKUNEN, vastaava toimittaja
HELSINKI, MIKONKATU 15. A. JAAKKO SNELLMAN, toimitussihteeri ja
Auki 11—15. Puhelin 20306 taloudenhoitaja

Sydäntä Herra kysyy.

Ja Herra sanoi: »Koska tämä kansa lähestyy Minua suullaan ja kunnioittaa Minua huulillaan, mutta pitää sydämensä Minusta kaukana, ja koska heidän jumalanpelkonsa on vain opittuja ihmiskäskyjä, sentähden, katso, Minä vielä teen tälle kansalle kummia tekoja. . .» (Jes. 29: 13, 14).

Rehellisyys on kaikkein kauneimpia piirteitä ihmisluonteessa. Henkilö, joka on juuri sitä mitä on, ei enempää eikä vähempää, herättää meissä aina kunnioitusta. Se, joka pyrkii käymään jostakin muusta kuin mitä hän todella on, sortuu ennen pitkää omiin valheisiinsa.

Suhteessamme Jumalaan täytyy meidän sitäkin enemmän olla tinkimättömän rehellisiä. Profeetta Jesaja valittaa aikalaisistaan, että he lähestyvät Jumalaa suullaan, mutta sydämensä pitävät kaukana Hänestä. Tämänlainen suhde Herraan on niin vilpillinen, että hän sanoo Herran vielä tekevän tälle kansalle kummia tekoja, ja emme erehtyne, jos näemme näissä teoissa Herran tuomiotekoja. Herra ei ole milloinkaan sallinut nimeänsä väärin käytettävän, vaan aina vaatinut, että missä Hänen nimensä mainitaan, tulee sen tapahtua vilpittömin, Hänelle kokonaan antautuvin sydämin.

Näin suhteessamme Herraan.

Mutta samoin suhteessamme ihmisiin.

Nykyajan ihminen on voimakkaasti todellisuustajuinen. Tätä hän on myös miköli kysymys on uskonnollisista asioista. Ken Jumalan nimeä mainitsee, hän osottakoon myös, ettei se ole ainoastaan huulten valheellista tunnustusta, vaan että sydän on todella tunnustuksen takana. Muuten hän tekee Jumalan asialle hirveän suurta hallaa. Valheellinen tunnustus paaduttaa hänen oman omantuntonsa, ja tekee samalla jokaiseen rehelliseen ihmiseen vastenmielisen ja tympäisevän vaikutuksen.

Muotojumalisuus on aina ollut kaiken todellisen hengellisen elämän suurin este. Ja muotojumalisuutta on monenlaista.. Lyhyesti sanoen voisimme nimittää muotojumalisuudeksi kaikkea sitä jumalisuutta, jossa sydän ei ole mukana.

Siksi meidän on kynnettävä syvemmälle.

Sydän mukaan!

Niin paljon kuin kunkin kehitysasteella on mahdollista, sydän mukaan!

Se on vain tarkoin muistettava, että Herra ei tyydy puolinaiseen, ei kahteen kolmatta osaan, eikä edes 99:ään 100:s osaan sydämestä, vaan että Hän todellakin vaatii omaksensa k o k o s y d ä m e n.

Sitä nuorisoa voi Hän käydä siunaamaan ja runsaasti siunaamaan.

Sillä se nuoriso on tinkimättömän rehellistä nuorisoa niin suhteessaan Jumalaan kuin ihmisiin.

Kavahtakaamme siis käyttämästä Jumalan nimeä väärin. Kavahtakaamme esiintymästä tunnuksin, jotka eivät sittenkään ole meille täysin tosia. Kavahtakaamme palvelemasta Jumalaa suullamme, jos sydämemme on kaukana Hänestä.

Olkaamme juuri tässä suhteessa tinkimättömän tosia.

Sillä rehellisyys maan perii ja on myös ehdoton ehto taivaan tiellä.

Herra itse siunatkoon Häntä kohti pyrkivää Suomen nuorisoa kaikkein runsaimmilla taivaan siunauksilla. Ja Hän onkin sen tekevä.

URHO MUROMA.

Uuden vuoden *tervehdys sinimustille.*

Toivotan kaikille sinimustille:
Onnellista Uutta Vuotta!

Pastori Elias Simojoki.

Sinimusta-järjestö voi tyydytyksellä katsahtaa kuluneen vuoden aikana saavuttamiinsa tuloksiin. Sen rivit ovat taajentuneet, sen sisäinen organisatio ja kuri lujittunut ja sen palava taistelujulistus tavannut vastaanottavia sydämiä kaikkialla missä se on kuulunut. Päivän tunnussana on: »Taistelu nuorison sielusta» ja kaikkialla missä tätä taistelua käydään tajutaan vanhemmankin isänmaallisen väestön keskuudessa sen ihanteellisen työn välttämättömyys, jota Sinimusta-järjestö suorittaa.

Kuitenkin on meidän myönnettävä, että katsoen meidän tehtävämme suuruuteen ovat saavutuksemme vielä vaatimattomat ja taistelumme vasta alussa. Sinimusta-järjestön on luotava Isänmaahan uusi nuoriso, jolla on vastoin puoluekäsitystä käsitys kansakokonaisuudesta ja sen mukainen uusi elämänkatsomus. Sinimusta-järjestön on luotava uusi, kansallistunnon elähdyttämä kansakokonaisuus, jolla on elävä tietoisuus kansallisesta erikoistehtävästään kansakuntien joukossa ja joka kykenee luomaan elämänmahdollisuudet niillekin heimosirpaleille, joiden kohtalo on kansamme suurina etsikon hetkinä kansallisen heikkoutemme ja poliittisen kyvyttömyytemme vuoksi jätetty tuuliajolle.

Tämän jättiläistehtävän suorittamiseen tarvitaan nuoruuden uskoa ja niitä aseita, joita vain nuoruudella on käytettävissään. Kuinka onnellinen onkaan Suomen nuoriso, jolla on näin suuret tehtävät edessään ja näin suuret tulevaisuuden mahdollisuudet! Käykää niihin tehtäviin käsiksi sinimustat empimättä, käykää luo lippujen ja kutsukaa niiden juurelle koko Suomen kansan nuoriso ja tulevaisuus on teidän! Taistelkaa omalletunnollenne kirkastuneen päämäärän puolesta vastustajien mahdollisesta pilkasta huolimatta vastarintaa kohdatessanne vain vakuuttautuen asianne oikeutuksesta.

Tähytessämme uuden vuoden kynnykseltä eteenpäin peittyy tulevaisuus synkkiin pilviin ja Isänmaan ystävän sydäntä kouristavat tuskaiset kysymykset siitä, mitä vaikeuksia alkanut vuosi tulee asettamaan Suomen pienen ja rikkinäisen kansan kestettäväksi. Tomun lapsi ei kuitenkaan voi tähytä tulevaisuutta peittävän esiripun lävitse, vaan hänen täytyy jättää tulevaisuus yksin Hänen käsiinsä, jonka kädessä ovat yksilön ja kansakunnan kohtalot.

Rohkaisevaa tällaisella hetkellä on, jos tuntee ajavansa niin puhdasta asiaa, että voi sen turvallisesti jättää Jumalan käsiin. Sinimusta, tunnetko sinä asiasi niin oikeaksi, että voit näin tehdä? Onko sinun oma persoonallinen suhteesi Jumalaan niin ehjä, että sinulla on elävä tietoisuus siitä, että taistelet Hänen aseenansa? Jos sinimusta jättää suhteensa Jumalaan hoitamatta, hän saattaa vahingon sielullensa ja sille korkealle asialle, jota hän ajaa. Sinimustien on aina muistettava tämä ja osoittauduttava omassa yksityiselämässään sen tehtävänsä arvoisiksi, jonka palvelukseen ovat vihkiytyneet. Yksin Jumala voi antaa sinimustille sellaisen siveellisen voiman, joka ei uuvu pitkän ja sitkeän taistelun kestäessä vaan ryntää teräksisellä tahdolla vastuksia kohti. Yksin Hän voi antaa sellaisen tulevaisuuden uskon, että se murtautuu inhimillisesti katsoen läpipääsemättömien esteiden läpi ja tekee mahdottoman mahdolliseksi.

SM:n päällikkö.

Joulutervehdyksellä sankarihaudalla.

Varhain jouluaamuna kokoontuivat jouluaan Helsingissä viettävät sinimustat Vanhan kirkon puistoon sankaripatsaalle tehtävää tervehdyskäyntiä varten. Määräaikaan kerääntyi sinimustia runsaasti paikalle. Sankarikummulle laskettiin seppele kunniaa tehden. Sinimustissa nauhoissa olivat sanat:

»Ikikunnia on soma ostaa:
kukin mies, joka kaatuu näin,
jumalissa hän palkkansa nostaa,
hän on seisova seppelpäin.»

Seppeleenlaskun päätyttyä veisattiin virsi, ja mahtavana kajahti hiljaiseen jouluyöhön: »Kunnia Herran, maassa nyt rauha, kun Jeesus meille armon toi».

Vakava hetki sankarikummun äressä oli päättynyt. Sinimustat olivat kunnioittaneet sankarivainajia, eivät kaunein haihtuvin sanoin, vaan itsekukin sydämessään hiljentyen. He olivat saaneet tuntea ympärillään joulun suuren rauhan ja saaneet itselleen joulun käsittämättömän tunnelman.

Sinimustat poistuivat kummulta ja hajaantuivat, kokoontuakseen hetkistä myöhemmin jälleen yhdessä kuulemaan joulunsanomaa Herran temppelissä.

Sinimustille!

Oli riemullinen hetki, kun ilmestyi Suomen Sinimusta-järjestön virallisen äänenkannattajan »Sinimustan» näytenumero. Siunatkoon Isänmaamme ja esiisäimme Jumala sen taistelun aatteensa puolesta ja suokoon, ettei sinimustain ääni konsaan vaikenisi eikä tahto herpautuisi, ennenkuin on toteutunut vitivalkoinen Suur-Suomi!. Suuren, itsenäisen, vapaan ja voimakkaan Suomen luominen oli se aate ja päämäärä, jolle vannoutuivat vapaussotamme edellä Lapuan yhteiskoulun »junkkarit». Tunnetko, sinimusta, noiden »junkkarien» sankaritarinan? Olen sen kuullut. »Heitä oli kaikkiaan 20 poikaa, jotka vannoivat uhraavansa itsensä Isänmaalle ja taistelevansa sen puolesta aina henkeen ja vereen asti Vapaussodassa heistä kuoli suurin osa. Jalosti pitivät »junkkarit» lupauksensa siihen saakka, kun heidän lämpöinen sydänverensä punasi vapaustaisteluaan käyvän, valkenevan Suomen vitivalkoisen kevähangen.. Nyt heidän taisteluaan jatkavat uskollisesti eloonjääneet toverit, niin ... ja sadat Suomen sinimustat. Jatkavat varmasti sinis', kuni on toteutunut vitivalkoinen Suur-Suomi. »Junkkarien» vala on uusittu ja heidän pyhän testamenttinsa velvoittamana muistakoon jokainen Suomen sinimusta, että hän on kaikesta vastuussa Jumalalle, Isänmaalle, Suomen heimolle! Sinimustat! Muistakaa valanne:

»Minä lupaan kunniani ja omantuntoni kautta uhraavani työni ja elämäni Isänmaani ja kansani suuren tulevaisuuden luomiseksi. Sen hyväksi olen valmis tarvittaessa antamaan henkeni ja vereni. Jumala minua auttakoon olemaan iäti uskollinen tälle tekemälleni lupaukselle.»

Rintamamies.

Taistelu,

joka ei toiseksi muutu.

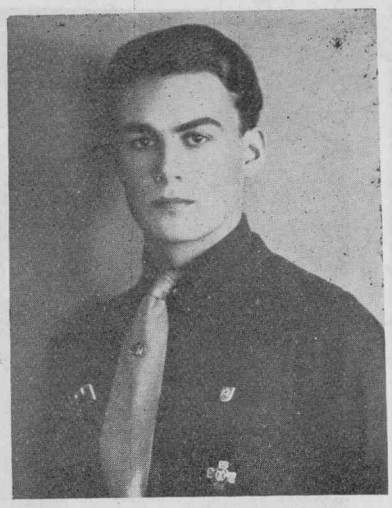

Ylioppilas Erkki Ervast.

Kun vuosi 1934 on vaihtunut vuodeksi 1935, ei kuitenkaan sinimustan taistelu ole miksikään toiseksi muuttunut. Ajan vaihdoksista järkähtämättä se on aina se sama, jolle kerran on pyykki pantu ja joka pyykki pysyy.

Ja sinimusta seisoo uuden vuoden edessä vakavissa mietteissä. Ei hänen tarvitse tehdä taikojain temppuja. Hänen tiensä on selvä muutenkin. Hänen edessään on tosin salattu tuntemattomuus, mutta sittenkin vanha ja tuttu: *taistelu, joka ei koskaan toiseksi muutu.*

Siksi sinimusta ei saa aselepoa. Samalla hetkellä, kun Suurkirkon kello julistaa vanhan vuoden päättyneeksi, samalla se toistaa sinimustille kaksikymmentäneljä kertaa: sota, sota, sota. . . Sillä sotaan hän on lähtenyt ja sotaa on oleva hänen jokainen vuotensa. Niin myös vuosi 1935.

Taistelua on sinimustien tie. Rauhaa ei ole. Kun rauha lunastetaan sillä, mikä sinimustalle on kaikkein kalleinta, ei hän voi sitä ostaa. Kun vuoden ensimmäiselläkin viikolla pimeys saartaa maan, ei sinimusta saa sulkea silmiään hetkeksikään. Kun valheen henki on kuitenkin sodassa sitä vastaan, mikä sinimustalle on suurta, ei hänkään voi pistää miekkaansa tuppeen.

Sillä sinimusta tietää, että on olemassa kahta rauhaa: oikeaa ja väärää, sitä, mikä voitetaan ankarien taisteluiden jälkeen sydämeen ja sitä, mikä mestaroidaan korkeintaan paperille ja puheisiin. Sinimusta julistaa sotaa, mutta hänen sydämessään on kuitenkin rauha. Tämä on sellainen paradoksi, jota maailma ei ymmärrä, mutta joka kuitenkin on elävää todellisuutta.

Siksi sinimusta on uskaltanut ottaa omakseen tämän:

»Sotahuutomme soi tuhat kertaa:
ei, eivät he milloinkaan
ota maatamme tuuman vertaa —
joka tuumasta taistellaan!»

Siksi tämänkin lehden kautta vietäköön käsky läpi SM-rintaman. Taistelutoverit, nostakaa sotahuutonne! Nostakaa se niin väkevästi, että se kulkee jymisten ylitse maan, että se innostaa ne, jotka yleensä innostua voivat, että se saa raukat vapisemaan, että se synnyttää myrskyn keskelle tyventä ja että sen keskeltä, mikä on vanhaa, nousee *uusi nuoriso, joka järjestäytyy tiiviiksi taistelurintamaksi ja niin suorittaa sen, mikä jääkärinuorisolta jäi suorittamatta.*

Sinimustat! Meidän täytyy pukeutua sotahaarniskaan. Sitä tulemme tarvitsemaan paljon vuoden 1935 taipaleella. Ehkä enemmän kuin koskaan ennen.

Ja uuden vuoden alkaessa meidän täytyy taistella vaikein taistelumme: sota omaa itseämme vastaan, pelkuruuttamme, heikkouttamme, epäilyämme vastaan. Sitten olemme valmiit käymään tietämme: sotimaan viisikymmentäkaksi viikkoa oikeuden puolesta vääryyttä vastaan.

Emmekä me saa mistään vavista. Olkaamme kuin kiveen veistetyt! Olkaamme kuin sokeat, ettemme näkisi tiemme vaivoja ja vaaroja. Olkaamme kuin tunnottomat, ettemme tuntisi niiden nuolien pistoksia, joita meihin ammutaan. Olkaamme kuin meillä ei olisi ihmisen rakkautta omaan itseemme, vain rakkaus Isänmaahan. Olkaamme kuin ei meillä olisi ollenkaan lihan kiintymystä maailmaan eikä sen hekumaan. Ja vihdoin: olkaamme kuin tiellämme ei olisi yhtään ainoaa majataloa, vaan kuin sen lopussa vasta kangastaisi

ALA-ARVOISTAKO?

Täällä suomalaisen Keski-Suomen eräässä isänmaallis-kansallisesti valveutuneimmista pitäjistä kuulin kahden ruotsalaismielisen »sivistyneen» herran sanoneen: »Suomalainen työväestö on niin *ala-arvoista,* ettei sen hyväksi kannata työskennellä».

Tuo vakaumus on sitä saastaa, mitä voidaan kuulla vain kulttuuribolshevistisesti turmeltuneiden tai itsekkäiden porvarillisten puoluekettujen suusta. Siinä kuvastuu selväpiirteisesti tuo »korkean» skandinavisen sivistyksen leima, mikä niin monessa muussakin kohden on jo vuosisatoja repinyt suomalaisen kansan sielua ja turmellut sen olemuksen.

Monen sinimustanuoren taistelutahtoinen mutta herkkä sydän värähti jälleen tuosta uudesta iskusta, jonka sivistyksen turmelemat kansalaisemme suuntasivat uutta elämänkäsitystämme vastaan, joka vaatii luokkarajojen hävittämistä ja työväestön kohottamista tasavertaisena Isänmaan ystäväksi. Mutta samalla tuo taisteluhaaste opetti meidät entistä paremmin tuntemaan ja ymmärtämään suomalaisen, ala-arvoiseksi häväistyn kansanosan elämää ja alinomaisia kärsimyksiä sekä inhoamaan noita kansamme pettäjiä ja heidän luokka-aatteitaan. Se lujitti myös uskoamme uuteen vihattuun maailmankatsomukseemme, joka kunnioittaa vain työtä ja tahtoo paremmat elinehdot luomalla antaa työväestölle Isänmaan, jota ei tarvitse eikä voi kirota. Ilman tätä ei Isänmaamme voi olemassaolon taistelussa säilyä.

Suomen työmiestä ei parempiosainen ole oikeutettu halveksimaan, vielä vähemmän, koska se ei ole edes tahtonutkaan estää näiden kansamme jäsenten vajoamista vaan päinvastoin. Sillä teollaan ja arvostelullaan se on häväissyt oman itsensä, mutta ennenkaikkea esi-isiemme tuhatvuotisen työn ja heidän verensä äänen. Ei kansamme koskaan voi tulla yksimieliseksi niinkauan kuin viinien ja liköörien ääressä hekumoiva sivistyneistömme täten sanoillaan ja elämällään kiroaa monen karkeakätisen työmiehen puhtaan sielun.

Nuoret sinimustat! Maailmankatsomuksemme häväisemistä älkää säikkykö. Taistelkaa painostuksesta välittämättä ja ojentakaa häväistylle kansanosallemme ystävän käsi. Teidän uskonne, että uudessa kansallisvaltiossa ei työmiestä häväistä, ei ole pettävä.

P. L—i.

Suomen onni ja suuruus ensimmäisenä ja ainoana, ehkäpä viimeisenäkin lepopaikkana.

Sinimustat! Jos näin olisi, niin olisimme käsittäneet, mikä on kaikkein suurinta ihmiselämässä. Olisimme käsittäneet, että suurinta on uhrata oma rauha toisten rauhan vuoksi, palvella koko elämänsä ajan ja palaa rakkauden tulen polttamana tuhkaksi, joka kaiken lopulla kätketään synnyinmaan multaan ja josta sielu saa kohota korkeuksiin siunattuun rauhaan.

Veljeni! Ne, joilla on toinen käsitys elämänsä suuruudesta, tulevat tosin teitä paljon pilkkaamaan. Ei teitä tulla ymmärtämään vuonna 1935 sen paremmin kuin ennenkään. Koettelemuksenne saattaa olla ehkä raskaampi kuin koskaan ennen. Mutta kuulkaa! Olkaa todellakin kuin kiveen veistetyt, jotta ne saavat turhaan teitä pilkata, turhaan peloitella ja turhaan teille satujaan kertoa.

Muistakaa, mikä on taistelunne: sota Suomen koko nuorison sielusta. Teitä vastassa on suuria voimia, niin näkyväisiä kuin näkymättömiäkin olentoja. Teidän puolellanne on vain yksi: *oikeus ja vanhurskaus.* Mutta uskokaakin, että se on kyllin. Kun se vain on puolesta, saa kaikki muu olla vastaan.

Ja niin totta kuin uskotte oikeuden voittoon, uskokaa SM:n voittoon. Ja uskokaa sellaista, mitä muut pitävät hullutuksena. Sillä pieni olisi teidän uskonne, ellei se olisi määrättömästi suurempi kuin vihaajienne. Mitätön olisi teidän päämääränne, ellei se olisi kokonaan toista luokkaa kuin pilkkaajain.

Erkki Ervast.

Huonekalustoja
Mobilia
Sata askelta asemalta
Kaivo- ja Heikinkatu kulma

„Olen kuin huumautunut vapaudesta!"

huudahtaa Suomeen paennut rouva Sirk.

Jouduin sattumalta saattajaksi hämärtyvänä, raskaanpilvisenä joulukuun iltana, kun rouva Sirk pikku tyttärensä kanssa palasi sairaalasta, missä tuomari Sirk makasi tervehtymässä pitkän vankeusajan ja monivaiheisen, hermojännitystä täynnä olleen pakomatkan jälkeen.

Oltiin jo lähellä joulua, suuret näyteikkunat olivat kukkuroillaan kaikenlaista viekoittelevaa tavaraa. Pikku Viivu — kuten häntä lempinimellä kutsutaan — halusi katsella kaikkea tuota koreutta. Niinpä me kuljeskelimme ihmisvirran mukana pitkin Aleksanteria ja Esplanaadia, pistäydyimme köynnöksin ja värillisin lampuin koristetulla Kluuvikadullakin.

— Hän on aivan hulluna nukkeihin, sanoi rva S. tyttärestään — niitä hän voisi katsella ikkunoissa päivät päästään.

Sen huomasi kyllä todeksi, sillä niiden ikkunain luo, missä oli nukkeja, pysähdyttiin aina mahdollisimman kauan. Siinä kulkiessamme lähti puhe tämän haastattelun urille.

— No, miltä nyt tuntuu elämä? alotin ehkä hieman epähienosti, mutta en keksinyt muutakaan sopivampaa tapaa päästäkseni asian alkuun haastateltavani mielialojen tutkailemiseksi.

— Voi, sitä tuskin osaa sanoilla sanoa, vastasi rouva Sirk. Ajatelkaahan nyt! Kahdeksan kuukautta ahdistuksen, tuskan, epävarmuuden ja epätoivoisen odotuksen perästä yhtäkkiä rauha. Se on kuin unta. Ei ole enää teräviä, vihamielisesti ja epäluuloisesti tarkastelevia silmiä ympärillä. Kaikkialla vain ystävällisiä ihmisiä, joiden parissa voi olla vapaasti ja pelkäämättä. Tämähän on ollut kuin taivasta, paratiisia tämä aika täällä.

Naisellisuutta uhkuvan, hennon olennon ääni sortui hänen viimeisiä sanoja sanoessaan ja silmiin herahtivat liikutuksen aiheuttamat kyyneleet. Olin iloinen, että pitkän piinan kärsineelle veljeskansamme tyttärelle oli jälleen koittanut joitain ilon päiviä.

— Niin, ymmärrän kyllä, ettei elämänne kotimaassanne viime aikoina ole ollut kovinkaan mieluista, sanoin hetken kuluttua.

— Miestäni sain käydä vankilassa tapaamassa kerran viikossa. Kohtaaminen tapahtui aina ankaran valvonnan alla. Joskus nämäkin tapaamiset keskeytettiin pitemmäksi aikaa. Se tapahtui aina silloin kun vapaussoturien aatteenkannattajien kesken huomattiin jotain toimintaa. Mahtikäskyillä vaimennettiin jokainen ääni, joka vähänkin yritti puolustaa vapaussotureita ja heidän johtajiaan.

Rouva Sirk tyttärensä Viivun kanssa.

— Alituinen huoli mieheni heikon terveyden vuoksi jäyti mieltäni. Huolimatta kaikista virallisista selityksistä oli hänen koppinsa vankilassa epäterveellinen. *Pidettiinpä häntä pari viikkoa käsiraudoissakin* kuin pahinta rikoksen tekijää! Taloudellinen asemamme oli vaikea — perheen huoltajahan oli poissa! Ja kaikki avunanto vapaussoturien perheille oli ankarasti kielletty!

— Tunnemme täällä Suomessakin sen tapauksen, kun erästä lehteä sakotettiin korkeimmalla määrällä sen vuoksi, että se ehdotti keräyksen toimeenpanoa vankilassa olevien vapaussoturien puutteenalaisille perheille. Ja kuitenkin oli aikoinaan Eestin hallituksen luvalla toimeenpantu keräys niiden kommunistien perheiden avustamiseksi, jotka kaatuivat tunnetussa kommunistikapinassa muutama vuosi sitten.

— Sehän todistaa, että isänmaallista ajatustapaa lietsovia vapaussotureita pidettiin pahempina kuin kommunistit. Minuakin vahdittiin ja pidettiin silmällä kuin pahantekijää. Alituiseen kotitarkastuksia ja tutkimuksia, niiltä ei voinut olla varma ei yöllä eikä päivällä. Me olimme kuin eroitetut ystävistämmekin, sillä kelle hyvänsä saattoi olla vaarallista seurustella kanssamme.

— Niin, siitä meillä tietäisi ainakin maisteri Helanen antaa omakohtaisen todistuksen, sanoin.

— Kukaan ei voinut tulla luoksemme joutumatta vaaraan tulla pidätetyksi enkä minäkään juuri voinut mennä ystävieni luo, sillä olisin voinut antaa viranomaisille aihetta kotitarkastuksiin ja pidätyksiin siellä, missä kävin. Kolkon ja aution tuntuisessa kodissa, josta tyttäreni paras leikkitoveri — isä — puuttui, me oleskelimme alituisen hermostuneisuuden ja pelon vallassa.

— Kun astuin Suomen kamaralle oli kuin maailma olisi ollut aivan uusi ja ihmeellinen. Onkohan missään niin paljon hyviä ihmisiä kuin täällä Suomessa! huudahti seuralaiseni taasen liikutetuin äänin.

En voinut pidättää surumielistä epäilevää hymähdystä, mutta siihen huomiota kiinnittämättä rouva Sirk jatkoi:

— Enhän voinut odottaa sellaista lämmintä vastaanottoa heti satamassa. Satoja ihmisiä rannassa vastaanottamassa minua, kaikesta julkisuudesta syrjässä ollutta naista, kukkia sylintäydeltä ja ensimmäisenä kajahtaa eestinkielellä: »Eestimaa, su mehemeel», tuo lualu, johon liittyy niin paljon kansallista innostusta, rohkeita ja iloisia kansan paremman tulevaisuuden toiveita, muistoja oikeiksi uskomiemme aateiden voittokulusta. Milloinkahan olin sen viimeksi kuullut? Sitähän ei kahdeksaan kuukauteen ollut kukaan uskaltanut laulaa!

— Olemme kuulleet täälläkin tapauksen — minä sanoin — jolloin muutamat miehet soutivat kauas merelle saadakseen laulaa täysin rinnoin rakastamaansa laulua. Mutta laulu kantautui maihin ja laulajat saivat vankeudella sovittaa tämän hirveän rikkomuksensa!

— Ensi päivänä täällä ollessani — jatkoi rouva Sirk. — olin aivan huumaantunut vapauden onnesta. Tuntemattomat henkilöt täyttivät tilapäisen kotini Helasen perheessä kukilla. Niitä tuli myötäänsä yhä uusia ja uusia. Ja sitten tuli se, mitä tuskin enää olin uskaltanut edes unissani haaveilla. Minä sain takaisin mieheni! Odottamatta ja aavistamatta. Seuraavana iltana saapumiseni jälkeen. Istuin huoneessa yksinäni: silloin ovi avautui ja maisteri Helanen työnsi siitä sisään parroittuneen miehen. Tuntiessani hänet miehekseni muuttui koko maailma silmissäni. Olin, kuulemma, huutanut niin viiltävästi, että talonväki pelkäsi pahinta; itse sitä tuskin muistan.

Rouva Sirk kertoi tämän viimeisen surumielisesti.

Olimme saapuneet Kauppatorille. Puhelun olivat vain silloin tällöin katkaisseet pienen Viivun selitykset ja kyselyt akkunoissa näkemiensä lelujen suhteen. Niin — ja itse Joulupukkikin seisoi eräällä ovella Esplanaadilla ja häntähän piti tervehtiä ihan kädestä pitäen vaikka se vähän pelottikin!

Kauppatorin rannassa avautui meri ja sen yllä riippui raskaan pilvisenä ja sumuisena pimenevä taivas. Me vaikenimme — sillä kuin väkisin kulkivat ajatukset meren taakse. Siellä veljeskansan keskuudessa piilossa kytee suuri ja vaikea, koko kansan elämään synkän varjon heittävä ristiriita. . .

Mustapaita.

Miesten pukuja ulstereita tuuliturkkeja y. m.

Maan suurin alallaan

Kestilän Pukimo Oy

Myymälät: Turku — Helsinki — Pori.

Naisten takkeja turkkeja hiihtopukuja y. m.

Karjalan hätä ja me.

Isänmaallisesti herännyt Suomen nuoriso on käsittänyt, että vain Suur-Suomi on oikea Suomi. Meitä polttaa rakkaus sorrettuun heimoomme. Me vihaamme Tarton rauhaa ja olemme katkeroituneita niille vartioille, joilla aikoinaan oli liian vähän uskallusta. Ja innostuksen palavina hetkinä me velvoittavasti tunnemme, mitä m e i d ä n vielä t ä y t y y tehdä.

Niin, innostusta kyllä on, mutta väliin tuntuu siltä, että hätä ja tuska ei meilläkään ole kyllin suuri. Tämän lehden lukijoille ei tarvitse selittää, minkälaista rajan takana nyt on. Mutta oletteko ajatelleet, että nyt rupeaa olemaan jo kysymys Isänmaan yhden kolmanneksen olemassaolosta. Jos Karjalan kansa kuolee, niin pitääkö meidän, suur-suomalaisten, supistaa Isänmaan aluetta? Oletteko ajatelleet, että on kysymys suomalaisen nuorison *sieluista?* Karjalassa ja varsinkin Inkerissä on jo suuri osa nuorisoa kommunismin ja jumalattomuuden pilaamaa.

Kun juuri olette viettäneet rauhallisen ja monet herkuista kylläisen joulun, muistitteko, että Karjalassa on nälkä? Kun sytytitte joulukynttilät, muistitteko, etteivät ne rajan tuolla puolen syty? Ainakin edellisenä jouluna oli Leningradissa joulukuusen myynnistäkin seurauksena Siperiaan lähtö.

Tämän hädän pitäisi tuntua tuskaiselta ennenkaikkea siksi, että sen pitäisi olla *synnin hätää.*

Tapasin syyskesällä pari nuorta saksalaista teologia, innokasta SA-miestä. Tuli puhe kansakokonaisuuden yhteisvastuusta ja siitä, että on olemassa jotain sellaista kuin *kansakunnan yhteiset synnit.* He sanoivat vakaumuksensa olevan, että niihin on pieni vastasyntynyt lapsikin kanssasyyllinen. Niinkuin on olemassa sijaiskärsimystä, on myös yhteisvastuu.

Suomen menettely Karjalaa kohtaan on Suomen kansan yhteinen synti. Tekin, sinimustat, joista monet Tarton rauhan aikoihin tuskin olitte oppineet puhumaan, kannatte sen synnin taakkaa. Ei auta vedota siihen, että jotkut suomalaiset uhrasivat kaikkensa, sillä välinpitämättömät, joita enimmät olivat, olivat suomalaisia hekin. Kun tekee mieli »haukkua» erinäisiä huomatuita henkilöitä, niin voi olla hyvä nöyrtyä tunnustamaan tuokin asia.

Synti, josta ei saada vapahdusta, koituu kuolemaksi. Meidän on autettava kansamme pääsemään tuon synnin taakasta!

Tunnetteko itse sen painoa? Joka päivä?

Sen pitäisi tuntua siitäkin syystä, että siitä riippuu rajan tämän- ja tuonpuoleisen Isänmaan pelastus. — Kun orjantappuran oka tunkee lihaamme, vedämme sen pois, sillä tuska voi käydä sietämättömäksi. Sinimustat, lähin tehtävänne tässä asiassa on tehdä Karjalan ja Inkerin hätä itsellenne ja Suomen kansalle sietämättömäksi. Sillä silloin koittaa Karjalan ja Inkerin vapaus!

Voi käydä niin, että meidän on lopetettava julkinen propaganda Karjalan asiassa — joksikin aikaa.

Mutta suur-suomalainen nuoriso ei saa sitä silti unohtaa. On tärkeätä selvittää asiaa yhä uudelleen ennenkaikkea omassa keskuudessa.

Voimmepa enemmänkin.

Ennen vanhaan, kun vihollinen tuli maahan, ei silloin pidetty julkisia kokouksia ja puheita siinä kiireessä, vaan pantiin »kapula kiertämään». Silläkin saatiin väki liikkeelle.

Meidän on nyt pantava »kapula kiertämään» Karjalan ja Inkerin hädästä. Me voimme *yksityisesti* tehdä selvää asiasta. Suomen kansan suurin osa on yhä hyvin välinpitämätöntä tässä asiassa. Pitää perehtyä asiaan niin, että voi sitovasti todistaa, että karjalaiset ja inkeriläiset ovat samaa kansaa kuin me, — jopa monasti suomalaisempia. Siksi on Karjalan tuska meidänkin tuskaamme. Voi osoittaa, että Suomen valtakunnan nykyinen itäraja, jota pidetään niin kovin historiallisena, on peräisin vasta v:lta 1617 ja *ruotsalaisen* kuninkaan järjestämä.

Koska kysymys on mitä suurimmassa määrin uskonnollinen, on aina erikoisesti vedottava kristikansamme edesvastuuseen. Sekin on liian kylmää. — Kun ennen Rooman valtakunnassa kristityitä vainottiin, niin marttyyrien astuessa areenalle oli katakombeihinsa vetäytynyt seurakunta rukoilemassa heidän puolestaan, — koko ajan. Missä on se seurakunta, joka lakkaamatta rukoilee Karjalan ja Inkerin marttyyrien puolesta? Sitä on liian vähän! Entä te sinimustat, ne teistä, joilla on tapana rukoilla? Onko kovinkin tavallista, että iltarukouksessa kyllä muistetaan lähimmät

omaiset ja seuraavan päivän tehtävät, — mutta ei muisteta Karjalan hätää? Jos harrastustenne vuoksi joudutte jossain piirissä johtamaan rukousta, älkää sitä silloinkaan unohtako! Ja rukoilkaa tätäkin *uskossa!*

Varsinkin, jos Karjalan ja Inkerin asiasta ei näy julkisuudessa mitään, pitäisi muistaa pakolaisia itseään. Olen kokenut, miten pakolaista rohkaisee, kun vaikkapa vain käy tervehtimässä ja osoittaa, että asia on lujasti muidenkin sydämellä ja että uskoo kaiken vielä kääntyvän hyväksi. — Monella paikkakunnalla kohdellaan pakolaisia vieroksuvasti — jopa pahemminkin. Meidän pitäisi itse muistaa ja osoittaa toisille ja antaa pakolaisenkin tuntea, että hänellä on *oikeus* elää ja ansaita toimeentulonsa täällä. Sillä niinkuin meidän länsisuomalaisten Isänmaa ulottuu Syväriin, niin ulottuu myös karjalaisten Pohjanlahteen, ja heillä pitäisi olla täällä yhtä oikeutettu kotipaikkaoikeus kuin esim. Kajaanissa syntyneellä Turussa. Heitähän Karjala vapauduttuaan erikoisesti tarvitsee, he ovat siis työtovereitamme!

Ja meille itsellemme olkoon synkimpinäkin hetkinä rohkaisuna se tosiasia, että *Isänmaana* Suur-Suomi jo on olemassa, vaikka osalla onkin vielä vieras käskijä, ja että on olemassa sellainen Korkein Oikeus, jonka tahtoa vastaan ei suurikaan väkivalta voi pientäkään heimoa hävittää!

Anna-Liisa Heikinheimo.

Taisteluun, taisteluun!

Uusi vaihe on alkanut Sinimustien historiassa. On jo hetki sulkea rivit lujiksi, sillä etäältä — kuoleman keskeltä — kunnian kentiltä — kuuluu sankarien huuto: Syöksyyn! Me olemme seisoneet heidän muistopaasiensa juurella, seisseet Ruonalla, marssineet Lapualla, ja olemme vakuuttaneet heidän muistolleen, ettei heidän uhrinsa ole oleva turha. Ja nyt, veljet, siskot, me lähdemme taisteluun, tuliseen taisteluun, tämän paheitten kaupungin nuorison sielusta! Veljet! Valamme on: me emme tallaa enää lokaan sankarten verellä ostettua perintöä! Veljet! Me lähdemme yhdessä — ja me emme pysähdy, ennenkuin Helsingin nuorison sydän palaa yhtenä, kirkkaana soihtuna isiensä Jumalalle ja herää suuremmalle, onnellisemmalle Suomelle, emme pysähdy, ennenkuin Karjalan ja Inkerin orjain tuskien hiki on pyyhitty pois.

(Helsingin Sinimustien paikallistiedoituksesta.)

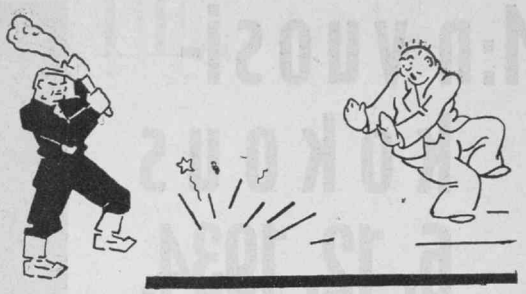

Nuijan iskuja.

Tälle Sinimusta-järjestölle putkahtaa aina silloin tällöin esille uusia ystäviä, jotka sen puolesta työskentelevät auliisti ja voimiaan säästelemättä. Nyt viimeksi niitä on ilmestynyt Savosta, Pieksämäeltä, jota ei ennen ole pystytty moittimaan liiasta »hurahtaneisuudesta».

Siellä koko kauppalanvaltuusto ryhtyi neuvonpitoon SM:stä. Sillä aina on ollut niin, että mitä isot edellä, sitä pienemmät perässä. Jos kerran Helsingissäkin SM:stä puhutaan, niin tottahan Pieksämäelläkin! — tuumivat valtuutetut ja panivat tuumansa todeksi.

Tällaista on jälki:

Vasemmistoryhmä on ilmoittanut, ettei se voi hyväksyä aktiivista (?!?) isänmaallisuutta.

Pätevästi on todistettu, että kaikki tasavaltamme presidentit ovat samanarvoisia.

Vasemmistoryhmä ei salli minkäänlaista, -väristä tai -nimistä koululaisten politikoimista.

Joko riittää?

Nämä ovat nyt niitä sosialisti Kauttoonin juttuja. Joten se siitä. Emme me olisi viitsineet mitään sanoa koko jähäkästä, ellei sen takana olisi ollut jotain parempaa, hyvää ja jaloa.

Tässä sen näette:

SM on tehty pieksämäkeläisille tunnetuksi, joten he voivat siihen pyrkiä jäseniksi.

Sinimustien toiminta on pantu väellä ja voimalla käyntiin.

Jäseniin on valettu entistä tulisempi taisteluhenki.

Että kiitoksia vaan paljon! Näin jälkeenpäin voimme oikeastaan SM:n hyväksi uhrautuvasti toimineelle sosialisti Kauttoonille sanoa, miksi »isot» aikoinaan vaikenivat. Se johtui siitä, että jokaisen eduskunnan neuvonpidon jälkeen tuli niin paljon tarjokkaita SM:ään, ettei niitä kunnolla ehditty vastaanottaa. SM:n johtoa silloin säälittiin ja neuvonpidot lopetettiin. — Tuntuu vähän niinkuin Pieksämäelläkin autettiin sinimustia viimeisen kerran. Halut varmaan menivät saman tien kuin tulivatkin.

Lohdutukseksi sanottakoon, että mikään ei voi estää nuorison heräämistä. Sen tietävät eräät henkilöt kokemuksestaan. Jos sinimustien annetaan toimia, toimivat he, mutta jos heitä vastustetaan, on heidän intonsa moninverroin suurempi, sillä

nousevan Suomen henki on luja.

Ilkka.

SM:n vuosikokous 6. 12. 1934.

SM:n keskusjohto. Istumassa vasemmalta: Snellman, SM:n päällikkö Simojoki ja Ala-Kulju, seisomassa: Tevaluoto, Vapaasalo ja Virkkunen.

Suuri päivä on SM:lle joulukuun 6. Tuo sama päivä, jolloin sinivalkoiset liput liehuvat, rummut pärisevät ja itsenäisen Suomen sotajoukot marssivat paraateihinsa. Silloin kokoontuvat sinimustaosastojen edustajat Helsinkiin keskustelemaan käytävästä taistelusta, saamaan uutta intoa ja voimaa sille työlle, joka kerran, vuosia sitten, alkoi niin loistavasti vapaan Suomen luomisella, mutta joka työ yhtä murheellisesti päättyi muutamia vuosia myöhemmin.

Ei vielä koskaan SM:n olemassaolon aikana ole kokoontunut yhteen niin voimakkaan taisteluhengen läpitunkema joukko kuin joulukuun 6:na 1934. Kymmenet osastot olivat lähettäneet sinne edustajansa. Vaikea on kuvata sitä intoa, mikä tuossa joukossa vallitsi, ja suorastaan mahdotonta on ulkopuolisten edes aavistaa sitä henkeä, sitä altista ja kaikkensa antavaa uhrimieltä, mikä elähdyttää Suur-Suomen nuorisoa. Jokaisen täytyy se itsensä tuntea.

Vasta myöhällä yöllä hajaantuivat neuvottelukokouksen osanottajat ja matkustivat kotipaikkakunnilleen viemään Suur-Suomen viestiä.

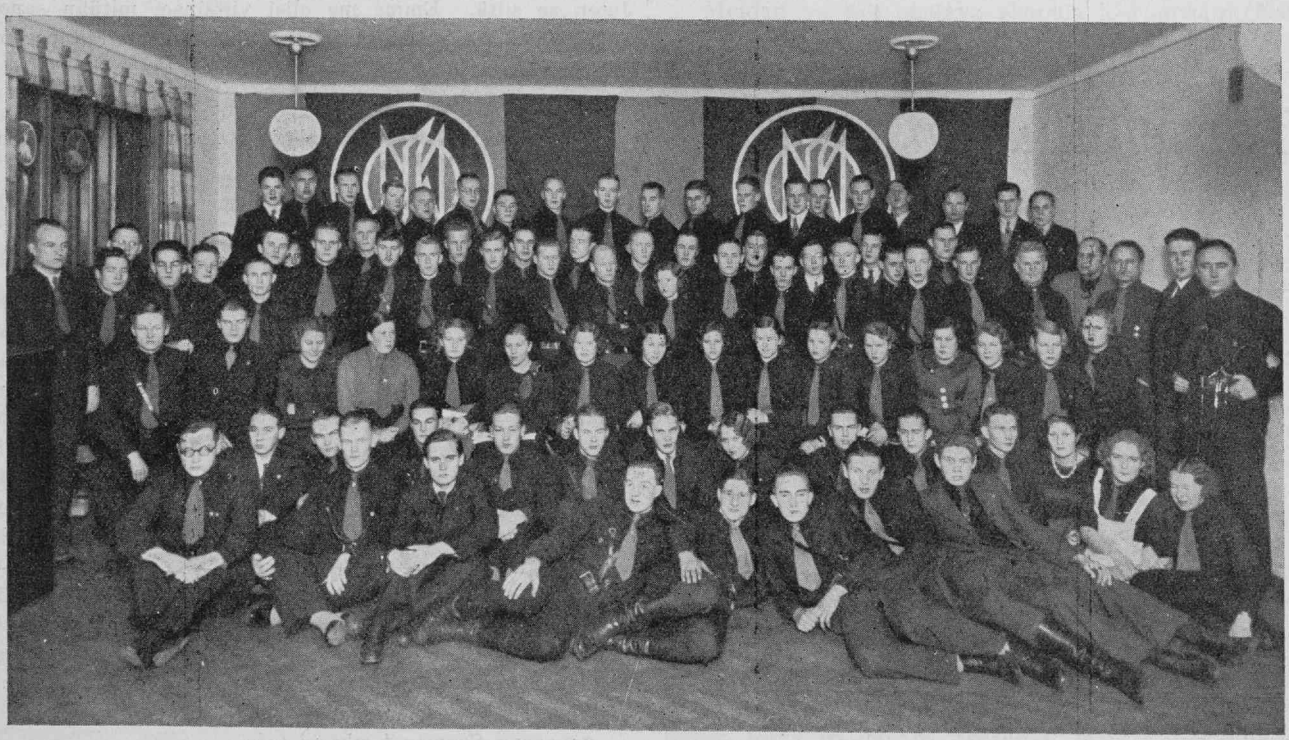

Vuosikokouksen osanottajia.

TAISTELUHAASTE.

SYÖTTÄKÄÄ
MYRKKYÄ RUNSAAMMASTI.
LYÖTTÄKÄÄ
KAHLEENNE LUIHIN ASTI,
ETTÄ SE VARMAAN TOSIPAIKASSA PITÄÄ.
RIISTÄKÄÄ
VIIMEINEN LEIPÄPALA.
KIISTÄKÄÄ
VÄÄRÄKSI MIEHEN VALA:
VALHEENNE KYLVÖ RAUHASSA SILLOIN
ITÄÄ.

LADELKAA
SIROJA SATUJANNE.
MADELKAA
GLORIA KULMILLANNE
HYMYSSÄHUULIN ENKELILASTEN TAVOIN.
VARJOTKAA
HÄPYNNE EMPIMÄTTÄ.
TARJOTKAA
NILJAISTA VELJENKÄTTÄ.
LÄHTEILLE PUHTAUDEN TIENI ON AVOIN.

LUKEKAA
VÄÄRÄKSI, MIK' ON TOTTA.
PUKEKAA
KUOLEMANTUOMIOTTA
YLLENI MESTAUSVIITTA TAPANNE
MUKAAN.
HAKATKAA
VINOKSI SUORA SUUNI.
NAKATKAA
KOIRILLE LUJAT LUUNI.
NARRIEN NAAMIAISIIN EI OLE HALUTTU-
KAAN.

HEIKKI ASUNTA.

Viljo Lius: Heimosoturin muistikirjasta.

ännittyneitä olivat miehet. Matelimme niinkuin hylkeenpyytäjät pitkin huhtikuista nietosta. Haamu haamun vieressä. Luikertelevana, hämärään häipyvänä ketjuna etenimme me varmistetuin kivääärein — — —

Kylä oli kuin hautausmaa. Ruumisarkkujen lailla kohosivat mustasilmäiset riihet yöhön. Talot kyyhöttivät luihuina raskaitten lumitaakkojensa alla. Talot, jotka kaiketi sulkivat nokisiin kitoihinsa satamäärin miehiä, joilla oli leipää ja lämpimät vaatteet. — Ja siinä yhdessä pihassa oli kivinen navetta. . .

Kapteeni Yrjö Leikola oli tänään ollut ihmeen hermostunut. Hän kai vaistossaan tajusi vaaran, kuten jokainen tottunut soturi. Ja hän oli soturi.

Kylästä ei kuulunut hiiskahdustakaan. Suoraan edessämme, ränsistyneen vajan kupeella kyyhötti kasaan painuuneena tumma haamu. Vartija kaiketi ja — nukkui. Äkkiä ilmestyi toinen haamu edellisen taakse. Varovasti, vaanien. Näimme jonkun heilahtavan ja mytyn kellahtavan hangelle. Aavistimme, että talon länsipuolella tapahtui samanlainen näytelmä. — Mutta edessämme seisoi kivinen navetta, jonka mustat akkunaaukot katsoivat meihin niin uhkaavina. . .

Käskyjä ei annettu, eikä odotettu. Päämäärämme oli selvä: yllättää haaska pesässään. Kaikki näyttikin käyvän moitteettomasti. Ja ryhmänjohtaja Mäki tuntui toimivan hyvin. — Kaksi miestä ilmestyi pihaan. Saatoimme selvästi havaita heillä olevan yllään valkeat viitat. Ja nyt se tapahtuisi. . . Kohottauduimme puolittain ylös valmiina syöksyyn. Kuului särkyvän lasin kilinää, räsähdys, mieletöntä melua, uusi kranaatti sisään, räjähdys ja sitten vaikenivat äänet. — Me syöksyimme kuin ilveskissat saaliimme kimppuun, mutta samassa halkoi ilmaa terävä tak tak tak. . . Konekivääri! Me heittäydyimme maahan ja painauduimme matalaksi pitkin hangen pintaa yrittäen kivääriemme perillä tonkia öiseen nietokseen jonkinmoista kuoppaa. Se osoittautui kuitenkin mahdottomaksi. Leveänä viuhkana vinkuivat luodit päittemme yllä. — Olimme helppo saalis avonaisella pellonselällä. Peräänтyminen olisi sama kuin itsemurha, asemiin jääminen merkitsisi kuolemaa. . .

Minkäänlaista pelkoa emme tunteneet. Siihen oli tilanne liian toivoton.

Edessäni oikealla oli hankeen imeytyneenä kapteeni Leikola. Hänen olemuksessaan oli jotakin omituista kiihkoa. Pelkoako? Ei, sen olisin voinut vaikka vannoa. Kapteeni punnitsee edeltäkäsin aavistettua, joskaan ei huomioonotettua yllätystä. Hän tarttuu vasemmalla pistooliinsa, vetää sen verkkaan ulos kotelostaan, oikeaan ilmestyy kranaatti.

— Pitäkää huoli siitä, että miehet pysyvät visusti asemissaan, — kuulin hänen huutavan, nähtävästi minulle. Näin miten noissa silmissä, noissa vihertävissä silmissä paloi tuli, aivan epätoivoisen rohkea tuli. Ja sitten ryhtyi hän tekoon, jonka vertaista en 15-vuotisen elämäni aikana ole sattunut näkemään. Ylös syöksyy tuo meidän rehellisesti ihailemamme mies. Pää alas painettuna, hartiat kumarassa etenee hän päin vihollisen konekivääritulta. Läpi tajuntani käy ajatus, että viittäkään askelta hän ei ehtisi astua, mutta se oli erehdys, erehdys, jota me siinä hangella lojuessamme palavasti toivoimme. — Hän lähestyi lähestymistään navettaa. Luodit eivät näyttäneet pystyvän hurjaan mieheen. — Nyt lyyhistyy hän kokoon, nousee jälleen, saavuttaa rakennuksen nurkkauksen, jossa lojui Mäen hengetön ruumis. Hän ehtii ovelle. Samassa se aukenee ja kynnykselle ilmestyy mies. Kaksi laukausta pamahtaa, mutta kuolintuskissaan hoiperteleva kapteenimme oli nopeampi. Hän katoaa navettaan, ja samassa kuuluu kranaatin terävä räsähdys. Sitten hiljenee siltä suunnalta täydellisesti. . .

Kylä oli nyt helppo valloittaa. Vain heikkoa vastarintaa kohtasimme ja sitten leikki oli leikitty.

Hänet me tapasimme navetan kynnykselle sortuneena. Ruumis oli vielä lämmin, mutta henki oli jo paennut.

— — —

Seuraavana iltana ei Mäkiaukion kylästä kuulunut juopottelevien bolshevikkilaumojen hoilausta, vaan virren yksitoikkoisen valittava nuotti. Hartaina seisoimme me viidentoista kaatuneen toverimme avonaisen haudan äressä.

Ihanin oli ollut kapteeni Leikolan kuolo. Sellaisen saavat ainoastaan sankarit ja niistäkin vain muutamat. — Hän kaatui siksi, että me muut saisimme elää. . .

(Kirjoitettu erään heimosoturin muistelmien mukaan).

RATSUMIES HARTIKKA.

Kirjoittanut MARTTI SANTAVUORI.

Ratsumestari Martti Santavuori.

Kylmä pohjatuuli, joka tunkeutui läpi luitten ja ytimien, puhalsi sihisten ja vonkuen Suomenlahden lumista erämaata pitkin. Siinä tuntuivat ulvovan kaikki helvetin rauhattomat henget. Irtonainen lumi viiletti kuin repeilevät myrskypilvet lumiaavikon pintaa viistäen. Lumi kihisi hiljaisesti mennessään, toisinaan se kuohui kuin vesi kattilassa, toisinaan se sekoittui merkillisen ymmärrettävänä puheensipinänä tuulen kammottavaan huokailuun. Toisinaan se kohtasi luminietoksen. Silloin se paiskautui vihlovana kuurona, kuin tiheästi putoilevina piiskaniskuina nietoksen pintaan. Viuu-uuh! ja taas se lensi harjun yli seuraavalle tasanteelle, jossa aavikon pinnasta irtaantunut lumipöly hyppelehti pienenpienenä kihinänä ylempänä pyyhkäisevien ryöppyjen alla.

Taivas ja maa sekoittuivat yhteen tässä jumalanilmassa. Rantaa ei näkynyt missään, eikä silmä eroittanut, missä lumiaavikko loppui ja taivas alkoi. Kaikkialla sama valkoinen lumenlento, sama raivokas pieksävä tuuli, vihlonta ja huokailu.

Liekö kukaan uskaltautunut ulos tällaisessa rajuilmassa?

Tuolla, myrskyn, ryöppyjen ja nietosten keskellä ponnisteli tuhatpäinen joukko pohjoista kohden. Laajalle alalle levinnyt ratsastajaparvi, hevoset kylki kyljessä kuin toisistaan turvaa hakien, rivi rivin jälkeen. Rivien loppua ei näkynyt, se katosi aavikon kaikkinielevään valkeuteen.

Hevoset olivat pienikokoisia mutta jaloja. Niiden paksu karva oli liimautunut kiinni kylkiin ja tuuli liehutti niiden harja- ja häntäjouhia. Pää alaspainautuneena, eteenpäin kallistuneina ne tekivät taivaltaan, ja niitten vähäpätöisen näköiset kuivat ruumiit kestivät uskomattoman paljon pakkasta, rajuilmaa ja ponnistuksia. Ne olivat todellisia erämaitten ja aavikkojen sotaratsuja.

Ratsastajat painautuivat hevosten kaulaa kohden. Talkkuiset jakinkarvalakit peittivät heidän päätään. Kasvonpiirteet olivat terävät ja kulmikkaat. Litteän nenän alla harottivat kapeat ja pitkät viikset. Silmäkulmat olivat koholla ja laskeutuivat syvältä katselevien harmaitten silmien ylle. Poskipäät olivat korkeat, posket kuoppautuneet, leuka viekkaan kulmikas. Kasvoilla oli julma ilme ja niitten ahavoitunut ihonväri puhui pakkasista, vaivoista ja niukasta ravinnosta.

Todellinen paimentolaisvarustus, lyhyt turkisnuttu, nahkahousut, karvakintaat, karhunnahkasaappaat, nahkaiset jalustimet. Vyöllä riippui käyrä sapeli hirvennahkatupessa. Satulassa, johon matkavarusteet oli kiinnitetty tuolla vähän tilaa vievällä, liikkumattomalla tavalla, jonka vain paimentolainen osaa, riippui jousi. Lonkan oikealla puolella oli nahkainen kotelo nuolia varten. Satula oli syvä ja kevyt nahkasatula, aron pojan todellinen koti.

Kaksituhantinen tataarilauma oli siinä tsaarin käskystä matkalla merentakaista maata kohden, jota kutsuttiin finnien ja lappalaisten maaksi.

Myrsky oli ankara. Matkan vaivat sanomattoman kovat. Pakkanen puri koko voimallaan, mutta sitähän tataarit olivat tottuneet kestämään. Mitkään vastukset eivät voineet nyt hillitä paimentolaissoturien intoa. Lunen ja tiuskun keskeltä loisti miesten kasvoista toivo ja odotus. Oltiin matkalla pyhään toimitukseen, tsaarin käskystä hävittämään julkeitten suomalaisten asumasijoja. Jäljellä oli satavirstainen taival, mutta sen vaivat korvattaisiin perillä monenkertaisesti.

Niin eskadroonat painuivat pohjoista kohden. Hevosten yhtämittainen tahti, tuoksuva, hiestyneellä pinnalla vettyvä lumi, hengityksen ja hien haju, ponnistuksista lämmenneet jäsenet, pakkasen ja tuulen pistely iholla, satulan narina, kasvojen edessä lepattavat harjanjouhet, sapelin luottavainen heilahtelu kupeella, kaikkea tuota tataarit elivät ja hengittivät. Nyt oli sota ja vain sota oli elämää. Menneisyys ja tulevaisuus ei huolestuttanut, matkan pää ei arveluttanut ketään.

Ja eskadroonien loputtomien rivien yllä riehui tammikuinen lumituisku. Valkeat ryöpyt kietoivat lampaanturkkiset ratsastajat syleilyynsä. Tuuli ulvoi ja vonkui ja sen keskeltä kuului irtipäässeitten hornanhenkien laulu.

Aamuhämärissä oli myrsky tauonnut. Ranta näkyi. Lumi oli nietoksina kuin erämaan hiekka. Hevoset kapusivat kumpareita ylös ja alas . . .

Ranta näkyi! Lappalaisten ja finnien maa oli näkyvissä. Sinne oli enää tuskin virstaakaan.

Tataarit katselivat ihmetellen maata. Kallioita ja kuusia, paksulatvaisia honkia, joitten oksilla nuokkuivat raskaat lumikerrostumat. Siellä täällä kohosi taivaanrannalle savuja. Siellä kuului asuvan rauhallinen mutta rohkea kansa.

Rintaman edessä heilahteli taistelumerkki — hevosenhäntä. Tiedustelijat laukkasivat takaisin. Siellä edessä oli kaupunki, Helsinki nimeltään, mutta sen edustalla oli kokonainen vuori irtonaista jäätä ja paljon sulaa vettä. Sinne ei nyt päässyt. Täytyi ottaa toinen suunta. Ja eskadroonat kaartoivat oikealle, ravasivat eteenpäin ja leiriytyivät Kuivasaareen.

Saari sai eloa ja liikettä. Kaikkialla näkyi takkuisia turkkeja, hiestyneitä hevosia, huurteisia viiksiä, kuului puhetta ja pajatusta. Keihäitten kärjet olivat punaisina ruosteesta. Pian niitä peittäisi veri. Nuotiotulet alkoivat leimahdella, savut kohosivat, riistan liha kärisi. Täytyi pitää lyhyt lepo ja koota voimia, joita pian tarvittaisiin, sillä urakka oli oleva kova.

Kaksisataa miestä oli lähetetty tiedustelemaan. Ne painuivat jo kaukana mannerta kohden. Miesten katseet seurasivat kadehtien noita onnellisia. Ne saisivat iskeä ensimmäiset iskut.

Illan suussa tiedustelijat palasivat. Osasto ei ollut enää täysilukuinen, mutta sillä oli paljon kerrottavaa. Maa oli komeasti asuttua, vaikka kirkot köyhiä. Aarteita, kultaa ja hopeaa oli vain herraskartanoissa, mutta kansaa oli paljon. Raikuen torvet puhalsivat hälytystä ja miehet hyppäsivät ratsaille. Tsaarin antama pyhä tehtävä oli alkanut.

Oli helmikuun ensimmäinen päivä. Aamuyöstä sai Porkkalassa majaileva suomalainen ratsuväenosasto, joka oli hajaantunut ympäristön taloihin, ottaa vastaan raakalaisten ensimmäiset iskut. Ratsumies Yrjö Hartikanpoika nukkui hänkin kaikessa rauhassa appivanhempainsa talossa nuoren vaimonsa ja vuoden vanhan poikansa, tulevan ratsumies Hartikan kanssa sikeintä untaan, kun heräsi ankaraan meteliin. Ulkona riehui täysi helvetti, liekit ja sauhu kohosivat palavista taloista, sapelit välähtelivät ja raa'at kurkut kajahuttelivat sotahuutojaan.

Monessa talossa huusivat äidit turhaan armoa. Lapset itkivät, koska eivät muuta osanneet. Vanhukset yrittivät paeta, mutta heidät tavoitti vainolaisen miekka. Kaikkialta kuului vaikerrusta, itkua ja voivotusta, kaikkialla virui pian verta vuotavia tai pakkasen kangistamia ruumiita. Eräässä talossa paloi vielä takkatuli, kun raakalaisparvi hyökkäsi tupaan, huomasi sen tyhjäksi, mutta huomasi unohdetun lapsipoloisen kätkyessä. Sydäntä särkevästi itkevä pianokainen raastettiin kätkyestä, paistettiin tulessa, kunnes sen nahka kärventyi, sitten se kiedottiin liinaan ja pantiin pöydälle odottamaan vanhempain kotiinpaluuta.

Miehet hakattiin kuoliaiksi, naiset raiskattiin, talot poltettiin; niinhän oli ollut tsaarin käsky. Niin käyköön Pyhän Venäjän vihollisten . . .

Ratsumies Yrjö Hartikanpojan appivanhempain koti ei säästynyt hävitykseltä enempää kuin muutkaan talot. Sinnekin ryntäsi lauma korankuonolaisia, ja hetkisen kuluttua makasi urhea ratsumies verissään lattialla. Hän oli vain ehtinyt suunniltaan säikähtyneelle vaimolleen huutaa, että pyrkisi pakoon ja toimittaisi viestin Tallinnaan — miten, sitä ei mies ehtinyt sanoa eikä vaimo ajatella. Raa'at kädet tarttuivat vaimoon, hän taisteli henkensä edestä ja pääsi irti kuin

Astu askel lähemmäksi vihollistasi!

Kaikki suomalaiset, olimmepa sitten tulipalokommunisteja tai ikuisen rauhan haihattelijoita, sinimustista puhumattakaan, lienemme tunteneet syvää liikutusta ja veren kuumentumista lukiessamme Vänrikki Stoolin Kuormarenkiä. Vanha Spelt ei meiltä unohdu enempää kuin sekään nuori vänrikki, joka taisteluinnoissaan vielä yölläkin kierteli kuormaston joukossa. Tämä nuori vänrikki oli Mikael Adolf Blume, tulisieluinen isänmaan ystävä ja sotilas kiireestä kantapäähän. Nuoresta iästään huolimatta hän oli jo ehtinyt osallistua Pommerinkin sotaan ja kunnostautui erikoisesti Siikajoella ja Lapualla, jossa hänelle taistelukentällä kiinnitettiin »raha» rintaan.

Tämä nuori Blume joutui osoittamaan kerran Turussa, miten kevyt paraatimiekkakin saattaa päihittää raskaimmankin sapelin, kunhan vaan mies on aseen takana. Suomen sodan päätyttyä Blume oli jäänyt Ruotsiin sotapalvelukseen, koskei hän halunnut elää siellä missä ryssillä oli sananvaltaa. Silloin tällöin hän kuitenkin pistäytyi isänmaassaan ja tällaisella retkellä häntä Turussa eräs ryssäläinen esikuntaupseeri Liprandi loukkasi. Loukkausta seurasi ajan tavan mukaan kaksintaisteluhaaste. Liprandi yritti selvitä asiasta jääden saapumatta paikalle ja levittäen juorun, että Blume olisi jäänyt peloissaan pois. Tähän ei Blume suinkaan tyytynyt, vaan pakottamalla pakotti Liprandin saapumaan miekanmitteloon Piispanristin metsään.

Piispanristin metsässä suoritettu kaksintaistelu oli tyypillinen näyte ryssän ja suomalaisen välisestä taistelusta. Kautta aikojenhan ryssällä on ollut ylivoima puolellaan, mutta taistelun tulos on silti useimmiten ollut suomalaiselle edullinen. Niin nytkin Liprandi saapui paikalle varustettuna tavattoman pitkällä teräväksi hiotulla lyömämiekalla, kun taasen Blumella ei ollut muuta kuin kevyt ja lyhyt paraatimiekka, joka ei jälkeenpäin kokeiltaessa taipumatta kyennyt lävistämään tavallisen kankaisen matkalaukun sivua. Ennen taistelua avasi Blume rehellisen ja ritarillisen suomalaisen tavoin paitansakin, osoittaakseen, ettei hänellä ole mitään erikoisia suojuksia. Liprandi piti siihen sijaan pukunsa tiukasti napitettuna, sillä hän oli pansaroinut itsensä kiertämällä flanellia monin kerroin ympärilleen.

Taistelu olisi kai piankin päättynyt, jos aseistus olisi ollut tasaveroinen tai taistelualue rajoitettu. Mutta vaikka ryssä terävällä ja pitkällä sapelillaan sohikin ja esti Blumen pääsemästä kimppuunsa, niin sittenkin, jokaista Blumen hyökkäystä seurasi ryssän perääntyminen. Kun ei taistelusta näyttänyt loppua tulevan, niin vihdoin Blume kohotti vasemman kätensä päänsä suojaksi, astui askeleen lähemmäksi vihollistaan ja survasi lyhyen miekkansa Liprandin lantioon. Haava oli niin vakava, että sentimetrin tai parin vilskahdus olisi jättänyt ryssän ainiaaksi Piispanristin metsään. Tosin Blumekin menetti komean mustan otsatukkansa ja sai pahan halkeaman päänahkaansa ja pari sormea viallisiksi, mutta paraatimiekka oli osoittautunut raskaan sapelin veroiseksi taisteluaseeksi, kun sitä mies oli käyttämässä.

Jere.

---

ihmeen kautta, mutta tahtoi palata tupaan noutaakseen lapsensa. Isäntä, joka myöskin oli selvinnyt ulos, vei hänet väkisin pois, sillä hän tiesi, että vain ihme nyt pelastaisi pienen nukkuvan Hartikan.

Ja se ihme tapahtui. Ryöstäjillä oli kiire. Rauhallisesti nukkuva pienokainen, joka nukkui sikin sokin viskottujen peitteiden alla, välttyi vainolaisen huomiolta. Äiti, joka ymmärsi palaamisen vain pahentavan asiaa, juoksi isänsä jäljessä sinnepäin, mistä arveli nopeimmin suomalaisia löytävänsä. Hän eksyi aamuhämärissä isästään, harhaili palavien talojen raunioilla etsien suomalaisia ratsumiehiä sillä välin kun hänen isänsä vainolaisten käsiin uudelleen joutuneena sai surmaniskun.

Tataarit sytyttivät tuhukset talon alle, mutta jostakin syystä tuli ei päässytkään alkuun. Eräs ohitse pakeneva nainen poikkesi sisään kun huomasi talon tyhjäksi, kuuli lapsen parkuvan vuoteessa, sieppasi pienen Hartikan syliinsä ja pakeni edelleen. Kun äiti palasi takaisin, oli poika tipotiessään, ja vain ratsumies Yrjö Hartikanpojan ja palvelusväen veriset ruumiit todistivat tapahtuneesta hävityksestä. (Jatkuu).

Paavo Susitaival:

Yöllistä kahakoimista.

Ahvolassa taisteltiin tulisesti. Mutta miehet Perkiön torpalla vastasivat vain harvalleen vihollisen tuleen. Samalla, kun kypsytin hyökkäyssuunnitelmaani, lähetin noutamaan hiihto-osastoni lähemmäksi erikoistehtävää varten.

Ilta kävi jo niin pimeäksi, kuin talvisaikaan yleensä saattoi pimetä. Päätin antaa torpan korkeudella olevan ketjumme edelleen olla harvassa laukaustenvaihdossa vihollisen kanssa. Omalla osastollani aioin metsän kautta hiihtäen nopeasti ja äänettömästi painaa vihollisen aukeaa vastaan ja mikäli mahdollista, vallata vihollisen konekivääri. Olisihan se ollut komea ja houkutteleva alku toiminnallemme Ahvolassa.

Selostin lyhyesti tilanteen miehilleni. Saadakseni nopeasti ketjun järjestykseen muodostin sen aluksi pitkin tietä kohdalla, jossa vihollisen kk-tuli ei ollut vaarallista. Komennot ja tiedoitukset käskin antaa vain miehestä mieheen kuiskaten. Rynnäkköön oli ryhdyttävä antamallani vihellysmerkillä.

Hiljaa kuin aaveet lähdimme liikkeelle. Vihollistuli, joka oli varsin hiljaista, ei meitä ollenkaan häirinnyt. Hiihdimme kivääret valmiina kädessä laahaten sauvoja pitkistä lenkeistä, jotka varta vasten olin antanut valmistaa. Itse koetin aluksi hiihtää oikealla sivustalla, mutta kun mielestäni välimatkat pyrkivät lyhenemään, kuten ketjussa usein sattuu, yritin ketjun keskelle korjatakseni tätä.

Sain pitkin ketjua hiljaa tiedon parivartioitten sivuuttamisesta, josta tiesin, että olimme suunnilleen kohtisuorassa tietä vastaan. Käskin nyt hiihtää aluksi eteenpäin, kunnes antaisin kaartomääräyksen. Seurasi muutamia jännittäviä, loppumattoman pitkiltä tuntuvia minuutteja. Kivääri- ja kk-tuli torpan luona harmikseni hiljeni. Mistähän se johtui? Koetin kiirehtiä miehiäni nopeammin eteenpäin ja vihdoin annoin käskyn kaartamiseen. Nyt täytyi ratkaisun pian tulla. Vihellyspilli kädessäni odotin, milloin antaisin merkin rynnäkköön. Kaikki oli aivan hiljaa, joskus vain oksa katkesi hiihtäjän suksen alla. Mutta mitä nyt? — Edessämmehän olikin aukeaa. Salamannopeasti välähti päässäni: kaarroksemme on ehkä liian lyhyt. Annoin käskyn heittäytyä maahan. Hiihdin nopeasti oikealle siivellemme. Ja aivan oikein. Ainoastaan pari miestä oli enää metsässä. Huomasin, että käsky »maahan» kulki siksi hitaasti läpi, että miehet vasta aukealle saavuttuaan sitä noudattivat. Kaikeksi onneksi ei heitä lumipukuisina maastosta paljon eroittanut. Kurkkuani kuristi ajatus, että nyt ei vihollisen kk:n tarvitse muuta kuin kerran pyyhkäistä pitkin ketjuamme, ja niin olemme hukassa. Mutta mitään ei kuulunut. Kaikki oli hiirenhiljaa. Varovasti, kiväärit laukaisuvalmiina ryhdyin vielä metsään jääneiden miesteni kanssa etenemään pitkin metsän laitaa. Kohtasimme useita vihollisen havuilla vuoraamia makuupaikkoja hangessa, mutta ei yhtään ihmistä. Äkkiä kuului hiljaista kilinää, ja vierelläni hiihtänyt mies kyyristyi alas. »Herra kapteeni. Tässä on vielä ihan lämpimiä kk:n patruunoita».

Vihollisen kk. oli siis livistänyt viimetingassa kuullessaan metsästä liikettä ja näin menettänyt mitä edullisimman tilanteen. Saimme kiittää vihollisen malttamattomuutta siitä, että pelastuimme. Ei koskaan ennen eikä jälkeenkäänpäin ole koko osastoni ollut niin vihollisen »lautasella» kuin silloin. Saatoin sen perästäpäin tielle noustuani hyvin todeta. Useat miehet makasivat itse tiellä odottaen seuraavaa käskyä. Onneksi johtajaarvovallalleni he eivät näkyneet huomanneen vaarallista asemaamme, enkä minäkään ryhtynyt sitä sen tarkemmin selittämään. Järjestin vain tilapäisvarmistuksen Kavatsaarelle menevän tien varteen, kunnes vanha kenttävartio olisi paikoillaan, ja määräsin muut kokoontumaan tielle.

Majoituspaikaksemme oli määrätty Kossaaren talo Seitsolassa. Talo sijaitsi pienessä metsäsaarekkeessa alttiina Kavatsaarelta ja radalta päin tykistötähystykselle. Taloon aikaisemmin majoittuneet joukot olivat sieltä pari päivää sitten poistuneet, senjälkeen kun todennäköisesti ratavarresta toimivasta punaisten panssarijunasta ammuttu kranaatti oli osunut katosta keskelle tupaa tappaen ja haavoittaen muutamia sattumalta siellä olleista miehistä. Veriläiskät lattialla ja suuri reikä katossa panivat miesteni mielet vakaviksi heidän hiljalleen paneutuessa makuulle sitä ennen syötyään edeltäkäsin paikalle saapuneiden emäntiemme illallisen. Ja niin nukahtivat pitkästä matkasta ja uusista elä-

Jääkärin juttuja.

Riianlahden rannalla ryssän kuula sattui menemään erään jääkärin vatsasta sisään ja tuli selästä ulos. Haavoittunutta lähdettiin heti viemään parin kilometrin päässä olevaan sairastupaan, vaikka hän tahtoi ehdottomasti suorittaa matkan kävellen. Lääkärillä oli parhaillaan vastaanotto, joten haavoittuneen täytyi jäädä ulos odottamaan, kunnes sanitäärit noutaisivat paikalle lääkärin. Pian tämä tulikin ja näki haavoittuneen jääkärin istumassa kivellä kaikessa rauhassa ja polttavan savuketta, niin että savu pöllysi suusta, vatsasta ja selästä. Silloin ei lääkäri voinut olla sanomatta:

»Ne vasta miehiä ovat!»

*

Dumben rintamalla lävisti kiväärin kuula jääkäri Reino Vuolteen pään, mennen nenävarresta sisään ja niskasta ulos. Sairaalassa hän sai virua kuukauden päivät. Heti sieltä päästyään Reino Vuolle joutui osallistumaan suomalaisten ja saksalaisten välisiin painikilpailuihin. Osoituksena suomalaisesta sisusta mainittakoon, että hänestä tuli sarjansa voittaja.

Sinnikkään jääkäri Vuolteen elämä päättyi Vilppulan rintamalla, missä hänet silpoi punikkien granaatti.

*

Jääkäri Ilola ei ollut koskaan murheitten painama. Aina hän iloitteli ja teki monasti sellaistakin, mikä ei ollut aivan ohjesääntöjen mukaista. Ollessaan Zerckstenin linnassa pataljoonan esikunnassa hän kerran eksyi saksalaisten joukkoon eikä muistanut lähteä yöksi majapaikkaansa. Aamulla jääkäri Ilola viimein »kotiutui». Pataljoonan komentaja, joka oli saanut asiasta ilmoituksen, kutsutti hänet heti luokseen. Majuri haukkui mahdollisimman monisanaisesti ja voimakkaasti — niinkuin vain saksalainen upseeri osaa haukkua. Jääkäri Ilola seisoi tiukasti asennossa majurinsa edessä ja näytti suuresti huvitetulta. Hän ymmärsi vain pari sanaa saksaa. Kun majuri oli viimein lopettanut, karjaisi Ilola oppimansa sanat:

»Gut, Herr Major, weitermachen!» (Hyvä, Herra Majuri, jatkakaa!)

*

Lockstedtin leirillä oli ainainen puute leivästä. Harjoitukset olisivat saaneet olla kuinka kovia tahansa, jos vaan leipää olisi saanut tarpeeksi. Sitä annettiin vain joka kuudes päivä pieni annos, joka riitti pariksi, harvoilla neljäksi päiväksi. Sentähden jääkärit vapaa-aikoinaan kiertelivät mahdollisissa ja mahdottomissa paikoissa etsimässä edes pientä leipäpalaa. Tällaisella matkalla eräs saksaa taitamaton jääkäri joutui kapteenin asuntoon. Kapteeni oli parhaillaan ruokalevolla, kun jääkäri tuli sisälle. Häiriintynyt upseeri karjaisi:

»Kuka Te olette?»

Jääkäri, joka ei muutenkaan ymmärtänyt juuri ollenkaan saksaa, muisti häkellyksissään vain yhden sanan, jonka otaksui riittävän selitykseksi. Vastaus oli:

»Brot!» (Leipää!)

Kapteeni kysyi: »Mistä Te olette?»

Jälleen oli vastaus: »Brot!»

Ja vaikka kapteeni kysyi mitä hyvänsä, oli vastaus aina sama: »Brot!»

Jotenkuten jääkäri sentään selvisi vierailustaan ilman pahempia seurauksia, mutta tällaisista leivänhakumatkoista seurasi, että Lockstedtissa ja sen ympäristössä alettiin jääkäreitä kutsua nimellä »Brot-Jäger».

Lassi.

---

myksistä väsyneet miehet ulkoa tasaisena pauhinana kuuluvan taistelumelskeen kehtolauluun. Ainoastaan ulkona liikkuvan vartijan pistin kiilsi kauniissa kuutamossa hänen valvoessaan vartiopaikallaan.

Ensimmäinen iltamme Ahvolassa oli päättynyt. Komeasti kaikui yössä kiväärien ja konekiväärien alituinen rätinä. Paikotellen eroittui rivi kirkkaita, sykkiviä tulipisteitä — kiväärien ja konekiväärien suita. Toisinaan kumahti tykki valaisten kaukaisen salaman tavoin yöllisen taivaan. Joku shrapnelli kiisi vinkuen ja sähisten tulisena viiruna komeassa kaaressa räjähtäessään kirkkaasti leimahtaen. Joskus valaisivat maastoa korkealle kohoavat valopistooliammukset. Sodan hävittävä kauneus kiehtoi mielen. Kestäisivätkö linjamme yöllä?

Uusi sukukunta.

Baldur v. Schirach, — suom. Otto Al'-Antila.

Me aseittakin oomme sotureita;
jäi kokematta tosisodan koitto,
tuo, jossa kuulat vinkui, kranaateita.
On tuttu sentään tappio ja voitto. —
Vaikk' sota-arvistamme meill' ei huoli,
niin sotaa oli se — niin moni kuoli.

Me oomme vapaat, mutta palvellessa
voi enemmän viel' vapautta löytää.
On yksi sielu sadass' tuhannessa,
kun kirjoitamme ympäröiden pöytää. —
Me oomme epäilijät, uskovaiset,
ja nyky-, eilispäivät, tulevaiset!

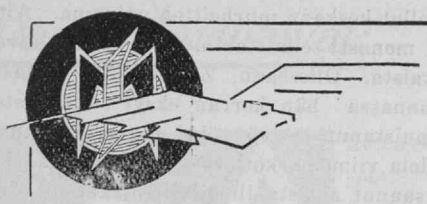

Järjestötoiminta

Keskusjohto, Helsinki, Mikonkatu 15. A. Puh. 20 306. Auki 11—13.

FRANKFURT AM MAIN'IN Hitler-Jugend'in jäseniä haluaa kirjeenvaihtoon Suomen sinimustien kanssa. Halukkaita sinimustia kehoitetaan mahd. pian lähettämään nimensä ja osoitteensa SM:n keskusjohtoon. Samalla on mainittava ikä; toivotaan, että lisäksi asianomainen antaa muitakin tietoja itsestään: erikoisharrastuksistaan y.m.

SM HELSINKI.

Kaupungin nuoriso on kuullut myrskykellojemme soitot ja ymmärtäen velvollisuutensa liittynyt sankoin joukoin riveihimme. Joulukuun aikana on Po järjestänyt m.m. seuraavat yhteiset tilaisuudet: 7 p:nä Seinäjoen SM vierailukerhoilta, 15 p:nä Po:n kerhoilta, jossa puhui SmP Elias S i m o j o k i. 25 p:nä seppeleenlasku sankarikummulle ja käynti joulukirkossa. 26 p:nä yhteinen tapaninpäiväretki. Po:n siskot huolehtivat järjestön vuosikokouksessa tarjoilusta. IKL:n lentolehtisiä on innolla levitetty, etenkin työläisten keskuuteen.

SM HAMINA.

Toimintamme on jatkunut entistä vilkkaampana. Saimme uuden kerhohuoneen, joka sekin on ollut omansa antamaan virikettä taisteluun tunnuslauseemme: *niin totta kun minä uskon yhteen suureen Jumalaan, niin totta minä uskon Suur-Suomeen ja niin totta minä uskon Sinimusta-aatteen voittoon,* puolesta.

10. 12. oli SM:lla pikkujoulu. Ohjelmasta mainittakoon SmPh Kalervo K i v e n o j a n puhe ja Rj Tuomo H y r k i n esitelmä.

Haminan SM:lla oli joulukuun 12 p:nä valatilaisuus. Aluksi laulettiin »Kytösavu», jonka jälkeen AKS:n veli Paavo P i t k ä n e n puhui SM-järjestön synnystä ja sen suuresta tehtävästä. Puheen jälkeen kajahti reippaana taistelulaulumme »Luo Lippujen». AKS:n veli H e i s k a n e n puhui valan velvoituksesta ja välttämättömyydestä. Tämän jälkeen SmPj R a n t a l a otti vastaan SM-lupauksen, lausuen muutamia velvoittavia sanoja. Lopuksi laulettiin yhteisesti »Vala». — 29 sm-alokasta oli vihkiytynyt Isänmaalleen sinimustalipun alla.

SmPrj.

SM PIEKSÄMÄKI.

Po:lla oli ohjelmallinen illanvietto IKL:n kerhossa joulukuun 17 p:nä. Ohjelma aloitettiin Savolaisten laululla, minkä jälkeen SmPj Onni H ä n n i n e n puhui jääkärihengestä. Sm Tuovi A a l t o lausui runon ja sm Matti K o p o n e n luki kertomuksen. Väliajan jälkeen piti IKL:n piirijohtaja, lääninrovasti Kaarlo S a l o v a a r a heimohenkisen puheen. Senjälkeen keskusteltiin ryhmätoiminnasta y.m.

SM KUOPIO.

Kuopion SM vietti pikkujoulua jouluk. 14 p:nä. Aluksi esitti sm Mauno K o r h o n e n pianonsoittoa, jonka jälkeen seurasi Helmi V a r t i a i s e n tervehdyssanat ja Kalevi P o u s i n esittämä Lauri Pohjanpään runo »Rajalla», joita mieltymyksellä kuunneltiin. Seurasi SmPj Eelis P e k o s e n vaikuttava valapuhe, joka käsitteli kauan tavoitellun ja saavutetun itsenäisyytemme nykyiselle nuorisolle asettamia vaatimuksia. Uudet jäsenet vannoivat SM-valan. Pentti K o r h o s e n esittämä »Ollin» pakina »joulurauha» aiheutti hilpeän mielialan.

»Mustapaitojen marssin» jälkeen luettiin SmP Elias S i m o j o e n kirjoittama »Adventtiajatuksia». Pikkujoulu oli onnistunut ja ilta kului hauskasti kunnes lopuksi laulettiin »Vilppulan urhojen muistolle».

SM IISALMI.

Po:n pikkujoulu pidettiin perjantaina joulukuun 14 p:nä sk:n talossa. Ohjelma alkoi SM-orkesterin soittamalla »Porilaisten marssilla», jonka jälkeen laulettiin yhteisesti »Vilppulan urhojen muistolle». SmPj S. K o r h o n e n lausui tervehdyssanat. Aj E. K o r h o n e n esitti lausuntaa. Seurasi SM-kuoron lauluesityksiä sekä pari orkesterin soittamaa musiikkinumeroa. Väliajan jälkeen esiintyi orkesteri jälleen soittamalla »30-v. sodan marssin», jonka jälkeen lausuntakuoro lausui Asunnan runon »Idästä tuulee». Innostavan juhlapuheen piti Rj Pekka S i p o n e n. Ohjelmassa oli lisäksi laulua, lausuntakuoron ja laulukuoron esityksiä, joulupuuro ja joulupukki. Viimemainittu tuli tällä kertaa Helsingistä, missä hän oli käynyt sikäläisten aateveljien luona ja toi niiltä terveiset. Innostunut ja lämminhenkinen tilaisuus päättyi yhteisesti laulettuun »Savolaisten lauluun».

SM SALO.

Kerhoiltoja on ollut joka toinen viikko. Marraskuun alussa Po mobilisoitiin huoneuston etsintään heti ja suurella vaivalla onnistuimme vuokraamaan meille sopivan huoneen, jota nyt kuumeisella kiireellä ja iloisten laulujen kajahdellessa olemme sisustaneet. Pieni ja vaatimaton on soppemme, mutta uskomme siitä tulevan sitäkin kodikkaamman. Lukukauden alkuun mennessä saamme sen kuntoon ja varmaan tämän jälkeen herää Salon seudun nuoriso välinpitämättömyyden unesta ja ryhtyy työhön ja toimintaan suuren päämärämme, Suur-Suomen hyväksi.

Sinimustat! Olkaa suoria kurssissanne, älkää väistykö tuumankaan vertaa, joka tuumasta taistellaan!

SmPrj.

SM VIIPURI.

Joulukuu oli Viipurin Sinimustille työn ja toiminnan sekä innostavien juhlien aikaa.

Itsenäisyyspäivän aamuna laskimme Viipurin molemmille sankarihaudoille sinimustanauhaiset kuusenhavuseppeleet. Tilaisuuksin oli kertynyt runsaasti sinimustia.

8:nnen päivän iltana klo 19 alkoi kerhoiltamme IKL:n alueen huoneistossa. Po oli läsnä 100 %:sena. SmPs L. Hurmerinta lausui avaussanat, sm Rahkosen esitti yksinlaulua, Helsingin SmPj Erkki Ervast piti harrashenkisen ja mukaansatempaavan puheen, SmP Elias Simojoki kosketteli puheessaan vapaussotien aikaa innostavasti ja voimakkaasti sekä SmPrj Viljo Linus lausui loppusanat. Välillä oli runsaasti yhteislaulua. Tunnelma oli innostavien puheitten vaikutuksesta kohonnut huippuunsa.

Sunnuntaina joulukuun 9 päivänä saarnasi SmP Elias Simojoki Viipurin tuomiokirkossa. Jumalanpalvelusta kuulemaan oli saapunut myös noin 150 sinimustaa. Saman päivän iltana klo 19 alkoi suurjuhlamme ammattikoulun avarassa salissa.

Kun V:rin sk:n soittokunta oli esittänyt pari kappaletta, lausui SmPj U. Silventoinen kutsuvieraat tervetulleiksi juhlaan. Sitten seurasi lausujatar Saima Nylundin mieltymyksellä kuultuja lausuntanumeroita. Nyt nousi puhujapaikalle Helsingin SmPj Erkki Ervast. Nuori puhuja sai loistavalla esiintymisellään yleisön täydellisesti valtaansa. Useimman kuulijan silmäkulmassa kiilsi kyynelkarpalo. Puhujan lopetettua olivat suosionosoitukset myrskyisät. Ennen väliaikaa esitti SM-orkesteri pari kappaletta.

Väliajan jälkeen seurasi sm Rahkosen yksinlaulua ja SM-lausuntakuoron vaikuttavia numeroita. SmP Simojoen noustessa puhujakorokkeelle tervehti yleisö häntä vilkkaasti. Voimakkaassa puheessaan, joka usein keskeytettiin hyvähuudoin ja ablodein, hän selvitteli nuorison velvollisuuksia rajantakaisia, kärsiviä heimokansoja kohtaan. Kun puhujen lopetettua suosionosoitukset olivat tauonneet, laulettiin yhteisesti sk:n torvisoittokunnan soittaessa Maamme. Juhla oli onnistuneimpia isänmaallisia tilaisuuksia, mitä Viipurissa koskaan on vietetty.

SmPrj.

SM HÄMEENLINNA.

Po järjesti joulukuun 2 p:nä puhetilaisuuden Turengin Kuumolaan. Tilaisuudessa oli yleisöä runsaasti toistasataa henkeä. Alkusoiton jälkeen metsäpiiripäällikkö H. N. Laamanen lausui yleisön tervetulleeksi. Helsingistä olivat tilaisuuteen saapuneet sinimustat Erkki Ervast ja Matti Kaminen, joiden voimakkaat ja innostavat puheet saivat yleisön valtaansa. Juhla päättyi yhteisesti laulettuun Maamme-lauluun.

Pikkujoulua vietettiin joulukuun 9 p:nä IKL:n huoneustossa. Ohjelmasta mainittakoon yksinlaulu-, lausunta- ja soittoesitykset sekä H. N. Laamasen ponnekas puhe. Yhteisesti lauletut taistelulaulut lisäsivät reippautta ja innostusta.

SM OULU.

Myöhään lauantai-iltana 1. 12. saivat Oulun Sinimustat tietää IKL:n järjestöjohtajan eversti Susitaipaleen saapuvan sunnuntai-aamuna Ouluun puhuakseen Oulun alueen järjestämässä tilaisuudessa. Tällöin päätettiin järjestää myöskin Sinimustien tilaisuus klo 9:ksi sunnuntai-aamuna.

Huolimatta varhaisesta ajasta oli tilaisuuteen kerholle saapunut noin 80 sinimustaa. Aluksi soitti nuori sinimustatyttö alkumarssin. Avaussanojen jälkeen laulettiin yhteisesti »Me tahdomme». Laulun loputtua astui puhujalavalle eversti Susitaival kaikkien noustessa häntä tervehtimään. Vakuuttavalla ja mukaansa tempaavalla tavallaan hän puhui nuorison velvollisuuksista Isänmaataan kohtaan. Innokkaat suosionosoitukset saaneen puheen jälkeen laulettiin lopuksi yhteisesti »Luo lippujen».

Oulun Sinimustien erittäin onnistunut pikkujoulu oli Kerholla 9. 12. klo 20. Tilaisuuteen, jossa mieliala oli sangen innostunut, oli saapunut Oulun SM:n jäseniä noin 200.

SM UUSIKAUPUNKI.

Joulukuun 14 p:nä Po piti kerhoillan, jossa kutsuvieraina olivat IKL:n paikallisjohdon jäsenet. Puheita pitivät sinimustat Keijo Laine ja Untamo Koski. Sm Oksanen lausui runon. SM-kvartetti esitti soittoa ja sinimustat Lea Ambula ja Kerttu Usivuori lauloivat. — Vapaan sanan aikana pidettiin useita puheita, joista mainittakoon pankinjohtaja Alasen ja sinimusta Ettalan esitykset. Kerhoilta päättyi lauluun »Vilppulan urhojen muistolle».

Kun turvaat kotia niin turvaat maata.
Kodin luja suojamuuri on henkivakuutus.
Sen myöntää Teille edullisin ehdoin
KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ
POHJA

SM RAUTALAMPI.

Po:n valatilaisuus oli joulukuun 5 p:nä. Aluksi laulettiin »Vilppulan urhojen muistolle». Toimi H a r l i n lausui Vilho Viidan kirjoittaman runon. Valapuheen piti SmPj, joka myös vastaanotti valan. Kertomuksen »Veljesliitto» luki sm Sylvi J a l k a n e n. Lopuksi laulettiin »Vala».

SM TORNIO.

Joulukuun 17 p:nä oli Tornion SM:llä pikkujoulu rukoushuoneessa. Tilaisuudessa puhuivat kirkkoherra S t r ö m m e r ja SmPj Erkki E r v a s t. Lisäksi oli ohjelmassa luentaa, lausuntaa, y.m. — Väliajalla sinimustatytöt tarjoilivat kahvia ja joulutorttuja.

SM NURMES.

Kerhoilta pidettiin joulukuun 17 p:nä. Ohjelmassa oli esitelmä kansallissosialismista ja keskustelukysymys aiheesta: »Pitääkö suomalaisten juhlia niitä voittoja, joita he saivat silloin kun Suomi oli Ruotsin vallan alla». Väliajoilla laulua.

SM RAUDASKYLÄ.

Po:n pikkujoulua vietettiin maanv. Logrenin talossa. Tilaisuudessa puhuivat pastori K a r h u m a a, SmPj Martti P e l t o n i e m i ja sm Elsa M u i l u. Muusta ohjelmasta mainittakoon lausunta- ja luentaesitykset.

'Suomen Karhu'

kaunis sini-musta-valkoinen pikkuryijy tai ryijytyyny, mitä parhain lahja jokaiseen kotiin (joko valmiina taikka työtarpeina!).

»Suomen Karhun» on piirt. A. W. Raitio, koko 60x60 sm. Nukkalangat 63:35, kaikki työtarpeet kutoen 93:—, ommellen pellavakankaalle 115:—, juutekankaalle 95:—. R u u t u m a l l i ohjeineen seuraa lankoja. V a l m i i k s i k u d o t t u n a on hinta 225:—.

Tilaukset joko os. Oy. Neovius, Helsinki, Kalevank. 12 (tai sivuliikkeistä Turussa ja Viipurissa sekä lankaedustajilta eri paikkakunnilla) taikka IKL:n Kauppa Oy., Mikonk. 15. A, Helsinki. Postitilauksissa on hintoihin lisättävä postikulut.

Neovius
1—8—8—9

SM VIITASAARI.

Sinimustien kokous pidettiin 17. 12. 34. Aluksi luettiin Po:mme seuralehti »Isku». Sisällöstä mainittakoon SmPj:n kirjoittama »Yhtä ja toista» (16 poliittista vitsiä y.m.); 4 pientä kertomusta Suomen Jääkäreistä, leikkeleitä Ajan Suunnasta sekä SmPj:n kirjoitus »Taistelutovereille».

SmPj P. L i n n a n s a a r e n jouduttua sotaväkeen valittiin uudeksi Pj:ksi eläinlääkäri E. T i r k k o n e n.

SM OULAINEN.

Oulaisten Sinimustat tekivät Tapanina marssiretken mv. Ilomäen taloon. Perillä juotiin ensin Sm-tyttöjen keittämät kahvit, sitten laulettiin »Sinimustien marssi» ja SmAj Yrjö S y r j ä n e n puhui SM-järjestön hengestä. SmAj Laina Heiskala luki IKL:n Joulusta R. Ala-Kuljun muistelman »Eräs suomalainen kohtalo». — Pienen kahvitauon jälkeen jatkettiin ohjelmaa »Kytösavulla» ja SmAj Syrjänen luki erään Ahon lastun. Sitten puhui SmPj Lauri N i e m i siitä, mihin esi-isiemme uhraukset meitä velvoittavat. Vielä lausui SmPj Paavo P i i p p o Asunnan »Inkerin rukouksen, ja lopuksi laulettiin »Karjalan maa».

SmPrj.

SM LAPUA.

Lapuan SM järjesti ensimmäisen juhlansa sk:n talossa joulukuun 13 p:nä. Tilaisuuteen oli saapunut yleisöä runsaasti, n. 300 henkeä.

Yhteislaulun jälkeen piti SmPj I k o l a tervehdyspuheen, SM-kuoro lauloi m.m. »Sinimustain marssin». Innostavan puheen piti IKL:n johdon jäsen Paavo Rautala, painostaen erikoisesti toiseksi suurinta Jumalan käskyä: »Rakasta lähimmäistäsi niinkuin itseäsi».

Väliajan jälkeen SmPj I k o l a ja herra V e h m a n e n esittivät pianonsoittoa nelikätisesti. SmPj M u i l u lausui Vänrikki Stoolista ja SM-kuoro lauloi SM:n kunniamarssin. Kättentaputusten saattamana astui puhujakorokkeelle Helsingin SmPj Erkki E r v a s t. Erikoisen voimakas ja tulinen puhe keskeytyi usein suosionosoituksiin, jotka puheen päätyttyä olivat suorastaan valtavat. Juhla lopetettiin laulamalla »Vala».

SmPrj.

SM ALAVUS.

Alavuden SM järjesti joulukuun 12 p:nä yleisöjuhlan. Kanttori K o i s t i l a n soitettua alkusoiton piti SmPrj M a a p e r ä tervehdyspuheen. Sen jälkeen laulettiin »Vaasan marssi» ja Seinäjoen SmPs H ä m ä l ä i n e n puhui. Väliajan jälkeen esitti sm T e r h o yksinlaulua ja Rj M a a p e r ä lausui »Vaakunalaulun». »Luo lippujen» tauottua astui puhujan paikalle Helsingin SmPj Erkki E r v a s t. Vaikuttavassa puheessaan hän selosti kahta maailmankatsomusta, jotka taistelevat nuorison sielusta. Sinimustat soittavat myrskykelloja nukkuvalle kansalle. Suomen nuoriso kokoontuu niiden lippujen luo, joiden tunnuksena on: Jumala ja Isänmaa. Tänä jouluna muistavat sinimustat niitä heimoveljiä, joiden yllä ei tuiki ainoakaan joulutähti, joiden joulu on pitkäperjantaita. — Sytyttävä tilaisuus päättyi yhteisesti lauletuun »Mustapaitain marssiin». Koteihinsa palaavien voimakkaat taistelulaulut kajahtelivat intoa uhkuvina pimeässä yössä kauan juhlan päättymisen jälkeen.

SINIMUSTA

Tilauslomake v:lle 1935.

Tilaushinta 1/1 vsk. 25:—
1/2 „ 14:—
1/4 „ 8—

Toimiston osoite: HELSINKI
MIKONK. 15 A. - PUH. 20 306

Lehti ilmestyy joka toinen viikko.

Asiamies: .....

Tarkka osoite: .....

Allamainitut henkilöt tilaavat Sinimustan:

Nimi	Tarkka osoite	1/1 v.	1/2 v.	1/4 v.	Smk.	p.
	Yhteensä					

Tilausmaksut Smk .....: ..... seuraavat tämän mukana.

SM KAJAANI.

Joulukuun 9 p:nä Po toimeenpani valajuhlan. Tunnelma oli korkea. Se oli omiaan tehostamaan järjestöön liittyville, kuinka tavattoman kallis ja paljon merkitsevä heidän vannomansa vala on. Velvoittavana ja rakkaana soi jokaisen läsnäolijan sielussa Isänmaan ääni, Suomi-äidin kutsu. SmPj H. Ylikojola puhui vannoutuneille vakavia, velvoittavia sanoja. »Te olette sinimustia kuolemaanne asti. Teidän velvollisuutenne on puolustaa viimeiseen hengenvetoonne asti rakastamanne Isänmaan oikeuksia». Lisäksi puhuivat sinimustat Martta Lappalainen ja Rautakorpi. Tilaisuus päättyi yhteisesti laulettuun Kajaanin Sinimustain marssiin.

SM KUUSAMO.

Po järjesti 9. 12. -34 juhlan Kuusamon sk:n talossa. Aluksi laulettiin »Luo lippujen». SmPj Kustaa Vaapalan lausuttua yleisön tervetulleeksi esitti IKL:n jäsen rouva Elli Marttinen lausuntaa. Väliajalla sm-tytöt tarjosivat kahvia. »Sinimustien marssin» jälkeen SmPrj Maija Luukkonen luki kertomuksen. Laulun »Oi kallis Suomenmaa» päätyttyä seurasi pastori Toivo Laitisen lämmin ja sytyttävä puhe, jossa hän kosketteli sinimustien toimintaa ja selosti, miksi Suomen nuoriso, isänmaallinen nuoriso, on valinnut värikseen mustan ja sinisen. Lopuksi laulettiin Maamme. *SmPrj.*

SM KANGASALA.

Joulukuun 19 p:nä Po järjesti joulujuhlan, johon myös osallistuivat IKL:n jäsenet. Juhlasali oli koristettu sinimustin värein.

Yhteislaulun jälkeen piti eräs IKL:n jäsen puheen maanviljelijä Nikkilän muistolle, hänelle, jonka tuoni oli korjannut pois isänmaallisesta rintamasta. Tilaisuudessa puhuivat lisäksi pastori E. Ponsimaa, Tampereen SmPj Veli Antila, SmPj A. Viitanen ja sm Anni Komu. Puheiden välillä oli yhteislaulua ja soittoa. *SmPrj.*

Kuvalaattoja kaikkiin tarkoituksiin valmistaa edullisimmin

Oy. Klichélaitos
Kaski & Salonen Ab.
Helsinki. Neljäslinja 8, puh. 73863.

SANOMALEHTI „UUSIMAA"
PORVOO, RUNEBERGINK. 33
PUH. TOIMITUS 274, KONTT. 127

Uudenmaan vanhin suomenkielinen maaseutulehti. Edullinen ilmoitusväline.

UUSIMAAN KIRJAPAINO
PORVOO, RUNEBERGINK. 33.
PUHEL. 127

Suorittaa kaikkea alaan kuuluvaa työtä huokealla.

E Lahti

Rek.
tavaramerkki

IKL:n Kauppa Oy.

Mikonkatu 15 A. Puh. 26404 ja sarja 20306
Sähköos.: IKLOY, Helsinki

IKL-tavaroita: (huom. Karhu merkki)

järjestösormuksia
emaljirintaneuloja
kalvosinnappeja
puseroita
solmioita
vöitä
olkahihnoja
juhlavaakunoita
pöytälippuja
taskukirja
laulukirja
nuotteja ja esitelmiä
tulitikkuja, sinimustia,
kahvikuppeja ja -kalustoja
kirjepaperia
kuoria
kirjesinettejä
lyijykyniä
kynänvarsia
olkaimia
puukkoja
savukkeita
paahdettua kahvia
(1/4 kg. pakkaus)

Suomen lippuja (kaikkia kokoja)

Hinta 2:—

Porvoo 1935, Oy. Uusimaan Kirjapaino.